

DOMOVINA

Upravništvo in uredništvo »DOMOVINE« Ljubljana, Knaflijeva ul. št. 5. II nadstrop., telefoni od 3122 do 3126
Račun poštne hranilnice, podruž. v Ljubljani št. 10.711.

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletno 9, polletno 16, celoletno 36 din; za inozemstvo razen Amerike: četrletno 12, polletno 24, celoletno 48 din. — Amerika letno 1 dolar.

Preveliki izvoz živine ni v korist živinoreji

Velikega izvoza bi morali biti prav za prav veselji. Zato se na prvi mah čudno čuje, če rečemo, da je izredno veliki izvoz naše živine v zadnem času nezdrav pojav, ki lahko močno škoduje naši živinoreji. O tem se bomo takoj prepričali če vzamemo na tehtnico okoliščine okrog izvoza.

Če smemo verjeti zadevnim vestem, se na teden izvozi po okoli tisoč glav v Italijo, Nemčijo in drugam. Izvažajo se živina ne glede na kakovost. Zato je vmes mnogo slabo rejenih živali. Slabo so rejene, ker so ali pravkar prestale slinavko in parkljevko ali pa so bile zaradi nedostajanja krme pomanjkljivo krmljene. Če prodaj takšno neizpitano žival tudi po visoki ceni, zaradi male teže nimaš od tega dobička. Sreča je še, da izvozniki plačujejo kilogram žive teže po 8 do blizu 9 dinarjev, kar je, mimo grede rečeno, tudi znamenje, kako neopravičene so v splošnem nizke cene živini zlasti pri nas v Sloveniji.

Razume se, da bi ne bil povečani izvoz nikako zlo, če bi imeli živine toliko, da ne bi vedeli kam z njo. Prireja je bila zadni dve leti zelo zmanjšana, največ zaradi slinavke in parkljevke, pa tudi zaradi pomanjkanja krme. Če se bo izvoz pospeševal na dozdajšnji način, bo živine sploh zmanjkalo. Ker se kupuje predvsem lepa živina, bo ta najprej odprodana, in naenkrat bodo hlevi prazni, odnosno v njih bodo ostala živinčeta, ki jih niti najskromnejši mesar ne bo hotel kupiti za nobeno ceno. Od take živine seveda ne bomo mogli pričakovati dobrega zaroda.

Pa še eno veliko škodo bo imel naš kmet od praznih hlevov. Gnoja namreč ne bo imel in bo zato na polju manj pridelal ži-

vinoreja sama se kmetu pri današnjih, tudi izboljšanih cenah prav za prav ne izplača, a gnoja je treba. Gnoj je tisto prvo, zaradi česar vsaj večina slovenskih kmetov redi živino.

Ali ne bi bilo pametno, malo ovirati izvoz živine? Odločujoči činitelji naj bi z zadostnimi zadevnimi ukrepi čisto zatrli slinavko in parkljevko ter se pobrigali za to, da bi se povečal pridelek krme. S tem bi se izvoz sam po sebi omejil na pravo smer. Tudi to bi bila ena izmed nalog, ki bi jih obsegala gospodarska, predvsem kmetijska petletka v naši državi, za katero se zaman bori naš list že nekaj let. Pri nas se vse preveč izgublja v vsake vrste političnih vprašanjih, od katerih pa ne bo niti eden jugoslovenski kmet bolj sit, kakor je bil doslej.

Draginja v državi res ne more blagodejno vplivati, toda cene živini, kolikor so se vzdignile, se ne smejo znižati. Ne sme biti že tako bedni živinorejci še bolj oškodovani, če bi moral ob splošnem porastu cen prodajati živino po dozdajšnjih krivično nizkih cenah. Če bi se s pametno gospodarsko politiko zavrl izvoz na zdravo mero, bi bilo to le v korist živinoreje, da se ne bi čisto uničila.

Sploh pa je v teh časih živež dragocena reč, stokrat bolj kakor denar iz tujine. Če bomo še dalje na dozdajšnji način izvažali živino, bo zmanjkalo mesa. Ali bomo potem sami uvažali in od kod? No, če bi za izvoženo živino dobivali zdaj res le zlato, bi tak izvoz tudi ne bil tako velika nesreča, vendar nesreča še zmerom ker bi opešala živinoreja. Izvoz živine je torej postaviti na zdravo mero, in dolžnost odgovornih činiteljev je, da store to s pametnimi ukrepi.

dotedanje politično prepričanje ni bilo pravo, vsaj takšno ne, da bi ga bilo mogoče uveljaviti med vsem nemškim narodom.

Zlasti ga je podžgalo proti narodnemu socializmu, ko so mu 30. junija 1934 pri narodnosocialističnih nemirih ubili brata Gregorja. Tudi Gregor Strasser je bil некоč med prvimi voditelji te stranke. Rodil se je v nekem malem bavarskem mestu. Po svoji viharni mladosti je leta 1921 pristopil v tedaj mlado narodnosocialistično stranko, ki je svoje delo začela v Münchenu. Pri uporu v novembru leta 1923 je skupno s Hitlerjem sodeloval in bil zato tudi obsojen na nekaj let ječe. Toda že naslednje leto je bil, čeprav je še sedel v zaporu, izvoljen za poslanca v bavarsko poslansko zbornico. Ob koncu istega leta je bil izvoljen celo za zastopnika v nemškem državnem zboru. V stranki je postal čedalje pomembnejša osebnost, posebno še ker je bil znan kot zelo bojevit človek. Meseca julija l. 1932 je postal voditelj vseh strankinih organizacij. Brez dvoma bi bil postal v narodnosocialističnih vrstah še slavnější, če se ne bi prav tedaj začeli čedalje jasneje kazati v tej stranki dve skupini, ki sta počasi skušali druga drugo izpodriniti.

Gregor Strasser je bil voditelj levega krila v narodnosocialistični stranki. Do prvega večjega spora med obema skupinama je prišlo meseca decembra l. 1932, ko je šlo za to, kdo bo prišel v vlado. Ko je Gregor Strasser videl, da bodo zmagali njegovi nasprotniki in da njegova politična skupina ne bo zastopana v vladi, je odložil vse funkcije v narodnosocialistični stranki. Prihodnje leto potem tudi ni bil izvoljen v državni zbor. Navidezno se je nato umaknil iz političnega življenja, toda samo navidezno, zakaj začel je zbirati okoli sebe tiste narodne socialiste, ki so bili razočarani nad tem, da obenem z vstopom narodnih socialistov v vlado ni padel kapitalistični red v Nemčiji. Ko so l. 1934. izvedli čiščenje in so pozapri ali usmrtili številne vplivne osebnosti, ki bi utegnile biti še nevarne novemu redu v državi, je bil med njimi tudi Gregor Strasser, češ da je sodeloval proti zaroti. Kakšno vlogo je imel, to še danes ni čisto jasno.

Po njegovi smrti se je njegov mlajši brat Otto odločil za maščevanje. Na političnem področju se ni nič manj udeleževal kakor Gregor. Po letih je bil pet let za njim. Visoko šolo je obiskoval v Münchenu in v Berlinu, kjer je študiral politične vede in dosegel tudi doktorsko čast. Med svetovno vojno se je Otto Strasser priglasil kot 17letni fant za prostovoljca. Bil je tudi na bojišču, kjer se je zelo odlikoval kot hraber vojak, o čemer pričajo visoka odlikovanja, ki jih je dobil. Po vojni je bil nekaj časa zaposlen pri nekem industrijskem podjetju, a je to službo leta 1923 pustil, da bi se mogel vreči ves na področje političnega udejstvovanja kot narodni socialist. Predvsem se je udeleževal kot pisec raznih člankov za časopise. Čutil se je poklicnega časnika. Najprej je pisal v glavno glasilo narodnosocialistične stranke »Völkischer Beobachter«. Leta 1926 pa je prevzel založbo Kampferlag, ki jo je ustanovil njegov brat Gregor. To podjetje je izdajalo tri dnevnik, tri tednike in en polmesečnik. Pod njegovim vodstvom je to podjetje postalo eno največjih te vrste v Nemčiji.

Tudi Otto Strasser je pripadal skrajno levemu krilu narodnosocialističnega gibanja.

Naročajte „Domovino“

Črno fronto sestavljajo bivši narodni socialisti

Ze zadnjč smo pisali, da so nemška oblastva aretirala 36letnega Georga Elserja kot osumljenega atentata na meščansko pivnico v Münchenu, kjer so zborovali stari hitlerjevski borci. Atentat je terjal vrsto smrtnih žrtev, med katerimi pa ni bilo vodilnih mož. Nemška poročila so tedaj javila, da je Elser zločin že priznal in da ga je uprizorila tako zvana Črna fronta, katere vodja je Otto Strasser.

Na obdolžitve, da je Otto Strasser uprizoril atentat, je obdolženec to odločno zanikal in izjavil, da Elserja niti ne pozna.

Otto Strasser je znan kot eden izmed najodločnejših nasprotnikov narodnega socializma, čeprav je bil некоč med prvimi, ki so ga oznanjali. Kaže, da je doživel pri tem delu razočaranje, bodisi ker je mislil, da bo postal narodnosocialistični voditelj, kakor danes Hitler, ali pa, ker je spoznal, da njegovo

Po njegovem naziranju bi morala biti stran-ka usmerjena bolj na socialistično stran in bi kot takšna morala najprej nastopiti proti kapitalizmu. Razumljivo je, da je zaradi takšnega svojega naziranja kmalu naletel na hud odpor pri vodstvu stranke same kjer se zasidrali pristaši desnega krila. L. 1930. se je Otto Strasser poslovil od svojih dose-đanjih sodelavcev pri Kampfverlagu z besedami: »Socialisti zapuščajo narodnosocialistično stranko!«

Z nekaterimi drugimi voditelji, ki so vztra-jali na njegovi strani, je ustanovil tako ime-novano skupino revolucionarnih narodnih socialistov. Ta skupina se je ob koncu na-slednjega leta pridružila skupini, ki se je zbi-rala okoli časopisa »Die Tat«. Pristopili so še nekateri drugi strankini odpadniki. Iz vseh teh se je rodila tako imenovana Črna fronta, ki ji pripisujejo letošnji atentat na Hitlerja v Münchenu. Črna fronta si je zastavila za smoter neizprosni in nepopustljivi boj za uvedbo socializma v Nemčiji. Po njenem na-ziranju bi bila morala biti nacionalistična revolucija v Nemčiji končana s protikapitalistično revolucijo. Tudi glede judovskega vprašanja je bila drugačnega mnenja, kakor pa so narodni socialisti. Strasser je nastopil proti temu, da bi Jude smatrali za neko nižje pleme. Po njegovem mnenju bi bilo judov-sko vprašanje možno rešiti v okviru vpra-šanj o narodnih manjšinah sploh.

Otto Strasser se je dobro zavedal, kaj ga čaka, če bo še dalje tako nastopal in če bo ostal še naprej v Nemčiji. Zato je takoj leta 1933, ko je narodni socializem prevzel v Nem-čiji oblast, pobegnil v Avstrijo, na Dunaj, kjer je nekaj časa svoje delo lahko nemote-no nadaljeval. Ko pa je videl, da je bolje, da tudi to mesto zapusti, se je napotil v Prago. Češkoslovaška prestolnica je z njegovim pri-hodom postala sedež Črne fronte. V Pragi je Otto Strasser izdajal tudi svoj list.

O vseh političnih zadevah je bil zmerom zelo dobro obveščen in je vselej v naprej ve-deł, kaj v Nemčiji pripravljajo. Zato je tudi zaslutil, da Nemci nameravajo zasesti sudet-ske pokrajine in da bo takoj zatem prišla na vrsto tudi Češka. Njegove slutnje so se ures-ničile, toda on tega uresničenja ni čakal v Pragi, na vročih tleh. Izbral si je za svoje prihodnje bivališče Švico, kjer je bil po svo-jem mnenju še najbolj varen. Prav gotovo bi bil še danes v Švici, če ne bi bila nastala vojna, ki je spravila v nevarnost tudi to, prej eno izmed najsrečnejših držav na svetu.

Po Merkovi J. Ml.

Zrtev velike ljubezni

Nevenka mu je bila zadnje dni večkrat pe-la isto pesem in se mu zraven blaženo smeh-ljala. Pri poslušanju te pesmi se je živo spom-nil, kako se je nagnil k Nevenki in jo pol-jubil na beli vrat. Kakor v prividu je za-gledal njen zamirajoči smeh in njene v glo-boki žalosti solzeče se oči.

Nevenka se je bila že vdala v usodo, da ga izgubi, toda on ji je znova zbudil upanje, saj ji je zatrjeval, da je ne more nikdar zapu-stiti. Zdaj pa naj bi ji naenkrat spet postal nezvest.

»Dal sem ji besedo, gospod polkovnik!« je vzdihnil Radovan. »Besedo moram držati!«

Polkovnik se je spet obrnil k njemu, še zmerom dobrohoten, toda globoko resen, in mu je podal obe roki.

»Torej se moram od vas posloviti, dragi mladi prijatelj! Žal mi je, resnično mi je žal. Toda upam, da to še ne pomeni slovo za zme-rom. Če se bo kdaj zgodilo, da bo treba na-stopiti proti sovražniku domovine, tedaj se bova gotovo spet videla!«

Ves razburjen je Radovan zapustil svojega predstojnika. Skupina oficirjev je šla mimo, baš ko je stopil iz hiše. Pozdravili so ga, ne da bi bili slutili, kaj se je pravkar zgodilo.

Radovan skoro ni mogel razumeti, da je zdaj ločen od vsega tistega, za kar je doslej živel s srcem in dušo. V tem trenutku je še-

Tako pa se je napotil rajši pravočasno v Pa-riz, kjer ga njegovi nasprotniki ne bodo do-bili tako hitro v roke in odkoder mu najbrž ne bo treba bežati še naprej.

Torej Otto Strasser je mož, ki ga nemško

Narod naj se svobodno odloči

Zagrebski »Jutarnji list« objavlja uvodnik, v katerem ugotavlja, da dr. Maček in Cvet-ković nista podlegla vabljivim glasovom, ki so jima svetovali, naj ohranita tudi v novem volilnem zakonu javno glasovanje. Postavi-la sta se na stališče, naj se nudi narodu pri-ložnost, da si svobodno in brez najmanjšega pritiska izvoli svoje predstavnike, ki bodo odločevali o nadaljni usodi naroda in države. List nato nadaljuje:

»Delo, ki ga bo morala opraviti bodoča na-rodna skupščina, bo težavno in odgovorno. Zastopniki srbskega, hrvatskega in sloven-skega naroda se bodo morali sporazumeti glede končne ureditve državne skupnosti, kar ni lahka naloga. Mi vsi se danes zavedamo, da se je začetkom reševanja hrvatskega vpra-šanja začelo tudi srbsko in slovensko vpra-šanje.

Kakšen bo izid tajnih volitev, ni mogoče

časopisje dolži, da je pripravil atentat v Münchenu. Georg Elser pa da je bil le izvr-šilec, najet od Črne fronte. Preiskava o aten-tatu najbrž še ni zaključena.

napovedati. Gotovo je samo to, da bodo take volitve pokazale povsem drugo sliko narod-nega razpoloženja, kakor so jo kazale dozda-jšne. Morda nekateri prav zaradi tega žele, da bi bile tudi tokrat volitve javne. To pa bi bila največja napaka.

Nova ureditev države se tiče vseh držav-ljanov in je treba zato tudi nuditi vsem državljanom priložnost, da svobodno povedo, kaj mislijo. Ne smemo se vdajati nikakim vabljivim nadam zaradi trenutnega zatišja, v katerem je danes naša država. Videli smo že ponovno, kako se lahko z bliskovito na-glico izpremeni mednarodni položaj. Zaradi tega nikar ne mislimo, da imamo preveč ča-sa na razpolago. Izvajanje sporazuma med Srbi in Hrvati od 26. avgusta letos je požrlo že tako mnogo časa, a ne po krivdi dr. Mač-ka. Ne odložimo na jutri to, kar lahko stori-mo že danes.

Veselje sezonskih delavcev ob povratku

Maribor, novembra

Te dni je prispela v Maribor prva skupi-na delavcev, ki je bila letos na sezonskem delu v Nemčiji. Skupina, ki je štela 340 delav-cev, je prispela iz kraja Scheidmühleja se-verno od Berlina. Prihodnje skupine bodo prihajale druga za drugo do božiča. V prvi skupini je bilo največ Prekmurcev in nekaj tudi ljudi iz okolice Čakovca in okolice Za-greba.

Letos smo se za sprejem naših delavcev dobro pripravili. Na mariborski postaji jih je čakalo veselo presenečenje. Najprej so bili zadovoljni, ker so lahko zamenjali marke po ugodnem tečaju. Povprečno je imel vsak iz-seljenec pri sebi 7 do 8 srebrnih mark. Več kakor 10 mark tako ne sme vzeti po strogih nemških predpisih čez mejo. Te marke jim

je menjalnica »Putnika« zamenjala po 13.30 din. Nato so prejeli od borze dela objave za znižano voznino po naših železnicah. Tisti, ki so iz bolj oddaljenih krajev, so dobili če-trtinsko, bližnji iz Prekmurja pa polovično voznino. Naposled jih je odposlanec izseljen-skega komisariata povabil v postajno resta-uracijo. Tam je dobil vsak delavec velik krožnik guljaževe juhe in četrt kilograma belega kruha. Te hlebce so pekli za izseljen-ce. Juha in beli kruh sta bila za sezonce tak-šno presenečenje, da so se čuli med njimi veseli vzkliki »Živela beli kruh in jugoslo-venska juha«. Ponoči so bili potem sestavlje-ni posebni vlaki, s katerimi so se sezonski delavci odpeljali domov.

Vsi so bili zelo veseli, da jim je naša dr-žava pripravila pri povratku tako lep spre-

Na starega leta sta se vrnila domov. Ne-venka je bila neizrecno vesela svojega sta-novanja v postajnem poslopju z dvema so-bicama in kuhinjo. Radovanu pa se je zdelo, kakor bi bil stopil v ječo. Pritisnil se je k Nevenki in ji ves plah zašepetal v uho: »Ali si srečna? Povej mi po pravici. Zmerom mi moraš povedati, če ne boš s tim zadovoljna.«

»Zelo srečna sem, Radovan! Kaj pa ti? Ali ti ni všeč najino stanovanje?«

Drugega dne je bil Radovan prvič v svoji novi službi. Njegov predstojnik, postajni na-čelnik Mlinar, mu je pokazal, kako in kaj bo moral delati. Mlinar je bil eden izmed tistih robotnih ljudi, s kakršnimi ni prijetno imeti mnogo opravkov. Govoril je le gorenj-sko narečje in je že prvi dan pokazal Rado-vanu, da ne pozna nikake spoštljivosti pred bivšim oficirjem.

Toda Radovan ga je razorožil s svojo ve-dro ljubeznivostjo. Imel je še toliko poguma in dovtipnosti, saj je bil še v razpoloženju medenih tednov. Medeni tedni so trajali dol-go, dolgo, do pozne pomladi.

Toda tudi za najbolj zaljubljeni par pride prej ali slej iztuzenjenje. Ljubita se sicer še zmerom, a poljubov sta se nasitila.

Poleti ni Radovan več tako viharno dirjal po službi v stanovanje. Včasih je lezel prav utrujen in resen po tistih nekaj stopnicah v prvo stanovanje. Na zadni stopnici je sicer še zmerom kakor običajno malo postal, da bi se spomnil kakšne šale za svojo ženo; zdaj je trajalo včasih res precej časa, preden mu je padla kakšna vedra misel na um. Zaradi stalne nejevolje nad predstojnikom je v njem umrl vsak smeh.

jem. Za prisluzeni denar, kar ga niso bili poslali domov, so si nakupili v Nemčiji raznih reči. Obleke letos niso kupovali, ker dobijo doma boljše kakovost blaga, pač pa so imeli s seboj mnogo koles. Nekateri so imeli tudi šivalne ali celo pisalne stroje.

★

Na podlagi zbranih podatkov je zdaj že mo goče v glavnem oceniti skupne letošnje pri-

hranke naših sezonskih delavcev. Kakor se sodi, pride povprečno na vsakega našega sezonskega delavca okoli 5000 din prihranka. Če računamo, da je šlo na sezonsko delo v tujino 12.500 naših sezonskih delavcev, dobimo skupen znesek prihrankov 62 in pol milijona dinarjev. Pretežna večina prihrankov gre v naše Prekmurje, saj je največ (okoli 10.000 ljudi obojega spola) našega sezonskega delavstva iz Prekmurja.

Srbske zdravstvene zadrug e za pocenitev zdravil

Na skupščini Zveze zdravstvenih zadrug v Beogradu je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, da se morajo poceniti zdravila ter odpraviti carina in trošarina na uvožena zdravila. Skupščina Zveze zdravstvenih zadrug se je izrekla tudi proti monopolizaciji trgovine z zdravili in je grajala predvsem poslovanje in seveda tudi zasluzke Zveze veleadrogeristov, ki je glavna dobaviteljica vseh zdravil za nadrobno prodajo v lekarnah. Mislimo, da bi se morale vsaj veleadrogerije, ki zalagajo lekarne z zdravili, poddržaviti.

Kupčija z zdravili ne bi smela biti preračunana samo na dobiček. Zdravila bi se morala čisto poceniti, da bi bila vsakemu človeku dostopna in ne samo tistim, ki imajo denar.

Prav tako socialno zavarovanje mnogo predrago plačuje lekarnam zdravila. Če bi bile cene zdravilom nižje, bi socialno zavarovanje lahko pri istih prispevkih prepisalo več in tudi bolj izbrana zdravila. Upravičena je torej zahteva, da se z zdravjem človeka ne smejo delati dobičkonosne kupčije.

Krompir za seme bomo moralo dobiti v tujini

Ze zadnič smo pisali, kako trda prede letos za krompir. Po nekih računih smo pridelali v Sloveniji le dve petini običajnega pridelka. Vreme je namreč bilo skozi vse leto skrajno neugodno za krompir. Prevelika moča pomladi je bila glavna krivka, da je krompir začel gniti. Naš krompir pa je tudi sicer zelo izrojen, zaradi česar bo treba resno misliti na zdravo seme.

Kakor poročajo iz Maribora, je tamkajšnja podružnica Kmetijske družbe navezala stike z Gradcem, ki je obljubil dobaviti semenski krompir po 1.60 din za kilogram. Če se k temu pištejejo še prevozní in drugi stroški, bi stal krompir postavljen v Slovenijo 2 din kilogram. Semenski krompir bi mogli

dobiti tudi iz Nizozemske, toda po znatno višji ceni. Pravijo, da bi nizozemski krompir stal pri nas 5 din kilogram.

Pri tem pa je treba upoštevati še vprašanje, kake vrste krompir bi dobili iz Gradca, iz Nizozemske ali od drugod. Ali je to tudi res zdravo in užitno blago? Za poskušnjo bi ga morali dobiti iz raznih držav. Žal pri nas nimamo možnosti preizkušnje, ker nimamo nikakih državnih posestev na Slovenskem, ki bi bila namenjena nalašč za preizkuševanje.

Ne moremo se pri tej priliki ogniti pripombi, da je pri nas služba za pospeševanje kmetijstva brez repa in glave. To se pravi, brez pravega smotra. Kdaj bomo za-

lo, je bilo videti Zemljičevo stanovanje, kakor so stanovanja ljudi, živečih v skromnih razmerah. Bivši oficir, ki je bil kolikor toliko navajen na razkošje, je čutil neugodje.

Nevenka je trepetala, kadar ga je slišala v sanjah vzklikati vojaška povelja in ga je potem, ko se je zbudil, videla premetavati se v postelji. Mnogokrat ga je čula tudi vzdihovati. Toda strah jo je spričo sreče, ki jo je čutila, zmerom spet minil.

Njegovo duševno razrvanost pa je čisto spoznala šele leto dni po rojstvu deteta.

V okolici so bile orožne vaje in bivši oficir je žalostno gledal vojaštvo.

Nekega jutra so korakali vojaki mimo. V prijetni jesenski dan so donela povelja.

Nevenka se je zaradi nenavadnega hrupa zbudila. Njen mož je bil že zapustil sobo. Zunaj pred poslopjem je stal in z daljnogledom je opazoval vojake.

Negibno jih je gledal. Zdajci pa je odložil daljnogled, si z obema rokama segel v lase in obupno zavzdihnil.

»Radovan! Radovan!« je zaklicala Nevenka in ga objela okoli vratu. »Tako nesrečen si! Ali me nimaš več rad?«

»Pusti me!« je naglo rekel. »Zdaj me pušti samega! Rad te imam kakor zmerom. Verjemi mi, Nevenka!«

Prizadeval si je, da bi jo pomiril, toda njegove oči so ostale mračne in njegov glas je bil utrujen. Ni mu verjela. Ni razumela njegovega hrepenenja po vojaškem življenju. Z oficirji ni bila imela nikdar opravka in si ni nikdar kakor druga dekleta želela oficirja za ljubčka Radovanovo nezadovoljnost si je tolmačila kot kesanje, da si je bil njo izbral za ženo. Zdelo se ji je, da se je

čeli pri nas resno razmišljati o velikem načrtu za preosnovo kmetijstva v vsej državi? Pri nas kakor obsedeni brez konca in kraja klatimo prazno politično slamo in se zato ne utegnemo pečati z mislijo, kako bi se ustvarili pogoji, da bi imel vsak, tudi najmanjši človek svoj zadosten kos kruha. Krompir je važen živež, zato vsaj vprašanje krompirja rešimo z vso resnostjo.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

GOVED. Na živinskem sejmu v Kranju so se trgovali za kg žive teže: voli I. po 6.25, voli II. po 5.50, voli III. po 5, telice I. po 6.25, telice II. po 5.50, telice III. po 5, krave I. po 5.50, krave II. po 4.50 do 5, krave III. po 3 do 4.50, teleta I. po 8.50, teleta II. po 7.50 din. V Murski Soboti so bili za kg žive teže: voli I. po 5.50 do 6, II. po 4.50 do 5, telice I. po 5.50 do 6, II. po 4.50 do 5, krave I. po 3 do 3.50, II. po 2.50, III. po 2.25, teleta I. po 4.50, II. po 3.50 din.

SVINJE. V Kranju: špeharji po 10.50 do 11.50, pršutarji po 9 do 10.50, v Murski Soboti: pršutarji po 7.50 do 8, v Gornjem gradu: špeharji po 10, pršutarji po 9, v Logatcu: špeharji po 10 do 11, pršutarji po 9 din za kg žive teže.

SIROVE KOŽE. V Kranju: goveje po 13 do 14, telečje po 14, svinjske po 9, v Murski Soboti: goveje po 7, telečje po 8, v Gornjem gradu: goveje po 10, telečje po 12, svinjske po 6, v Logatcu goveje po 8, telečje po 9, svinjske po 6 din za kg.

KROMPIR. Cene čvrste od 125 do 200 din za 100 kg.

MED. V Kranju 22 do 24, v Murski Soboti 15, v Gornjem gradu 16, v Logatcu do 18 din kg.

VOLNA. V Gornjem gradu: neoprana 25, oprana 30 din za kg.

KRMA. V Kranju: seno 100, slama 50, v Ptuj: seno 75 do 100, slama 20 do 30, v Celju: seno 80, pšenična slama 45, v Logatcu seno 65 din za 100 kg.

VINO. V Prekmurju se dobi pri vinogradnikih navadno mešano vino po 4 din liter.

Vrednost denarja

Na naših borzah smo dobili dne 28. t. m. v devizah (prve številke službeni tečaj, dru-

njene ljubezni že naveličal.

Bil je ledeno mrzel zimski dan, ko je Nevenka zaslišala razburjene glasove iz pisarne v svojo tiho sobo.

Prestrašena je prisluhnila. Čeprav se je slišalo vse le motno, je vedela, da je bil to možev glas. Moralo se je zgoditi nekaj posebnega, da je ta glas izražal takšno ogorčenje.

Ze dolgo se je bala takega prepira, že dolgo je slutila, da bo njen Radovan zaradi neprestanega zbadanja in brezkončnih zlobnosti postajnega načelnika nekoč vzrojil.

Mlinar je vpričo Radovana poslal postajnega služitelja, ki je bil pravkar pokopal svojega otroka in bil od žalosti in bedenja v času otrokove bolezní ves strt, v dve uri oddaljeno vas po nekijh opravkih. Ti opravki niso bili prav nič nujni, in služitelj je skromno pripomnil: »Ali bi lahko šel šele jutri, gospod postajni načelnik? Celih osem dni skoro nisem spal in glava me strašno boli.«

»Kaj?« je zakričal postajni načelnik nadenj. »Se danes morate iti! Bolanih ljudi sploh ne maram v službi. Ali boste storili svoje delo ali pa bom zahteval drugega služitelja. Dovolj je ljudi, ki bi radi prevzeli vašo službo.«

»To je neverjetna sirovost!« je vzrojil Radovan, ko se je bil služitelj brez nadaljne besede odpravil na pot.

Široki Mlinarjev obraz se je krvavordeče pobarval od jeze. Sopihač je stopil k Radovanu, ki je bil v svojem ogorčenju planil pokoncu.

Tako sta stala drug pred drugim, vsak z divjim sovraštvom v srcu.

Mlinar je postal čedalje neznosnejši. Ni bil samo robot in neizobražen, temveč tudi srčno sirov. S svojim podrejenim osebjem je ravnal kakor z živino. Radovan se je sicer znal ubraniti njegovih sirovosti, a nižje uslužbenstvo je silno trpelo. Zlasti je postajni načelnik Mlinar mučil postajnega služitelja, kateremu je bil Radovan posebno naklonjen, ker je bil služil vojake pri njegovem polku. Včasih je Radovana le še zavest, da se ne sme spozabiti proti predstojniku, česar se je bil naučil v največji meri baš kot vojak, zadrževala, da ni jezno odgovarjal Mlinarju. Razen tega so mu uničevali živce enolično delo, lena tišina zunaj, večno končavanje službe ob določenem času, ropotanje brzojavnega aparata in zmerom enaka vprašanja kmetov pri linici za vozovnice. Včasih se mu je zdelo, kakor da je zašit v vrečo in ne more gibati udov. Toda Nevenka ni smela slutiti kako strašne borbe je bil Radovan sam s seboj.

Nevenka tega tudi res ni opazila. Bila je presrečna.

Njeno stanovanje se ji je zdelo raj in svojega moža je ljubila čedalje strastneje, čeprav je bila na zunaj mirnejša, resnejša in se ni več tako prešerno smejala kakor v prvih mesecih zakona.

Jeseni se jima je rodil prvi otrok, sinček, in Nevenka je morala mnogo časa posvečati malemu bitju. Ni bilo blagodejno za Radovana, da so materinske dolžnosti v tem prvem letu tako čisto zavzemale njegovo mladostno ženo. Nevenka ni utegnila kakor poprej krasiti dom s cvetjem in drugimi lepotilnimi sredstvi. Zdaj, ko je v sobi stal otroški voziček in se je v njej često sušilo otroško per-

ge v oklepajih tečaji na svobodnem trgu):
 1 angleški funt za 173.10 do 176.30 (za 213.83 do 217.03) din;
 100 francoskih frankov za 97.85 do 100.15 (za 120.93 do 123.23) din;
 1 ameriški dolar za 44.25 do 44.85 (za 54.80 do 55.20) din;
 1 holandski goldinar za 23.48 do 23.86 (za 29 do 29.38) din;
 1 belgijsko belgo za 7.31 do 7.43 (za 9.03 do 9.15) din.
 Nemške klirinške marke so bile po 14.30 din. Vojna škoda se je trgovala v Beogradu po 435 din.

Sejmi

4. decembra: Vinica, Kranj, Ormož, Kamna gorica, Mežica, Šmarje pri Jelšah, Strigova;
5. decembra: Novo mesto, Lož pri Rakeku, Trbovlje, Videm-Dobrepolje;
6. decembra: Sv. Miklavž v Polju, Vuzenica, Žužemberk;
7. decembra: Murska Sobota, Selnica ob Dravi;
9. decembra: Dobova, Mokronog, Sv. Lovrenc pri Prožinu;
10. decembra: Sv. Jurij ob južni železnici.

Drobne vesti

= Kako je z zbiranjem starega železa. Pri nas bi bilo nujno potrebno zbirati staro železo za potrebe naše železarske industrije. Zda

poročajo iz Beograda, da so predstavniki kovinske industrije predlagali v ministrstvu za trgovino in industrijo, da se čim prej skliče posvet s predstavniki zainteresiranih ministrstev, ki naj bi sestavila predlog za zbiranje starega železa. Vprašanje je zelo nujno, ker so že skoro vse države prepovedale izvoz te važne sirovine. Predlogi gredo za tem, da bi se zbiranje starega železa izvajalo preko šol, s pomočjo vojske, zlasti pa preko gasilcev, ki bi na ta način lahko prišli do nujno potrebnih sredstev za nabavo orodja in ostalih naprav.

= Uvoz bombaža iz Turčije. Iz Beograda poročajo, da je naše odposlanstvo, ki je bilo več dni v Turčiji, končalo pogajanja s Turčijo. Z vlado v Ankari je dosežen načelni sporazum glede dobave 4000 do 5000 ton turškega bombaža. Uvoz bombaža bo poravnán z izvozom naših industrijskih izdelkov, zlasti lesne in papirne industrije.

= Poljska miš je huda sovražnica kmeta. Živalca se je po naših krajih tako razpasla, da dela velikansko škodo zlasti po Prekmurju. Proti mišji nadlogi so se ponekod začeli boriti z vsemi sredstvi, vendar pa je bilo le malo uspeha. Strup, ki so jim ga polagali, jih ni pokončal. Zda jim polagajo zastrupljeni kruh. To pa najbrž zda ne bo nič zaleglo, ker so se miši za zimo že preskrbele z živežem. Kmetje so se obrnili za pomoč na bansko upravo, ki bo pomladi začela boj proti mišji nadlogi.

V Parizu je izšlo uradno poročilo o podpisu pogodbe, ki sta jo podpisala predsednik francoske vlade Daladier in bivši češkoslovaški poslanik Osuski.

Pogodba jamči, da bo Francija po končani vojni češkoslovaško državo obnovila.

Uradno poročilo pogodbe našteva razloge, zakaj Francija in Češkoslovaška ne moreta priznati zdajšnjega stanja. Ustanovljen je bil poseben narodni odbor, ki se imenuje češkoslovaški odbor, ki šteje pet Čehov in tri Slovake. V odboru so med drugimi dr. Beneš, dr. Osuski, Šramek in drugi.

Kakor pravi vest iz Pariza, se bo češkoslovaški odbor obrnil na nevtralne vlade, ki še niso priznale protektorata, da bi tudi one priznale ta odbor. V prvi vrsti prihajajo v poštev Zedinjene države, kjer še vedno izvršujejo svoje posle konzulati češkoslovaške republike, in pa Rusija, kjer češkoslovaški poslanik Firlingen uživa vse državniške pravice.

Poljska ima svojo vlado že dalje časa v Franciji. Te dni

se je poljska vlada preselila v Angers.

Ob tej priliki ji je bil na slovesen način izročen del ozemlja, na katerem bo do konca vojne uživala pravico eksteritorialnosti, kar pomeni, da je to ozemlje začasno kakor poljska last. Na to ozemlje so se preselili vsa poljska državna uprava in vsi poljski državniki. Poljska vlada je imela te dni v Angersu svojo prvo sejo. Na seji so bili sprejeti sklepi glede ureditve poljske vojske v Franciji. Novinarjem je ministrski predsednik general Sikorski izjavil, da je Poljska zda v veliki stiski, a da bo spet obnovljena v vsem svojem obsegu. Pred sejo vlade so se člani vlade udeležili službe božje, kateri so pristopovali tudi poslaniki Velike Britanije, Francije in Zedinjenih držav.

Državni podtajnik angleške vlade je izjavil v spodnji zbornici, da so

vse vesti, da bo Anglija spet postavila Habsburžane na prestol, popolnoma neresnične.

Angleška in francoska vlada nista nikdar dali v tem pogledu kakšnih jamstev.

V Čungking je dospel posebni odposlanec ruske vlade, ki je stavljal maršalu Čangkajšku

pogoje, pod katerimi je Rusija pripravljena podpirati Kitajsko.

Politični pregled

Kot odgovor na nemško rabo magnetičnih min, ki so potopile že dolgo vrsto ladij, sta angleška in francoska vlada izdali uredbo, ki

prepoveduje nemški izvoz.

Uredba stopi v veljavo 4. decembra. Z njo se hoče preprečiti ves pomorski izvoz trgovinskega blaga iz Nemčije. Od 4. decembra bo zavezniško vojno brodovje ustavljalo vse ladje, ki bodo prevažale nemško blago, in to blago zaplenjevale. Uredba, ki predstavlja neomejeno blokado, se utemeljuje kot pritisk na Nemčijo zaradi njenih magnetičnih min, ki so v nasprotju z mednarodnim pravom in načeli človečnosti.

Iz Moskve poročajo, da je

ruska vlada odpovedala ruskofinsko nenapadalno pogodbo,

kar utemeljuje s protirusko politiko Finske. Rusija zahteva tudi, da se finska vojska takoj umakne z ruske meje. Finska je izjavila, da je pripravljena to storiti, če se tudi rusko vojaštvo umakne z meje. Napetost med Rusijo in Finsko je skrajna in je nevarnost, da bo prišlo do vojne. Vso to napetost so zakrivali obmejni incidenti preteklo nedeljo. Ruske vesti trdijo, da je finko topništvo streljalo na rusko ozemlje, a Finci uradno zavračajo to vest, češ da so le Rusi streljali, ker so imeli vaje v ostrem streljanju, in da se je pri vajah najbrž zgodila nesreča z bombami.

radi ubogega služitelja. Ozrl se je okrog, da bi zadržal nesrečnega moža doma, a ga ni bilo nikjer, ker se je bil takoj odpravil na pot.

Radovan je na videz miren stopil v svoje stanovanje.

»Kaj se je zgodilo? Ali si se sprl z Mlinarjem?« ga je Nevenka zaskrbljena vprašala.

»Nič posebnega ni bilo!« je odvrnil izmika se, ne da bi ji bil pogledal v oči.

»Radovan!« ga je prestrašena prosila, »povej mi vse. Gotovo sta se prepirala.«

Ni mogel več tajiti.

»Prisiljen sem bil, siroveža kaznovati.«

»Udaril si ga, Radovan! Svojega predstojnika!« je vsa otrpla od groze vzkliknila Nevenka. »Kaznovali te bodo!«

Radovan je v silnem razburjenju begal po sobi sem in tja.

»Kaj me briga! Vem samo to, da zraven tega človeka ne morem živeti, da ne morem z njim vdihavati istega zraka!«

Nevenka ga je prepadena pogledala.

»Toda kam, kam naj gremo?«

Radovan ni odgovoril, le divje je zaklel.

Oba vso noč nista spala.

Z vzdihom, ki se je Nevenki zarezal globoko v srce, je Radovan zjutraj šel iz stanovanja v službo. Nevenka je prisluškovala. Pri vsakem glasu, ki ga je slišala od spodaj, je vztrepotala. Toda jutro je minilo mirno.

Mlinar se je ogibal Radovana. Imel je slabo vest. Postajni služitelj se namreč ni bil vrnil. Nihče ga ni bil videl. Okoli poldneva so ubogega moža našli zmrzlega ob poti. Najbrž je bil od utrujenosti zaspal in zimski mraz mu je zatisnil oči za zmerom.

»Nisem vas vprašal za vaše mnenje!« je tresoč se zakričal Mlinar. »Vaše mnenje me nič ne briga! Sirovost! Smešno! Pri vašem vojaštvu, zaradi katerega si vi toliko domišljate, je sirovosti še več!«

»Saj niste nikoli služili pri vojaki in zato sploh ne veste, kakšno je vojaško življenje. Potrebni pa bi bili vojaške službe, kakor se mi zdi.«

Radovanov ledeno mrzli glas, iz katerega je razločno zvenela zaničljivost, je v razburjenem možaku zbudil pravcat bes.

Njegove oči so se kar bliskale. Nekajkrat je odprl usta, a ni rekel ničesar. Videti je bilo, kakor bi bil iskal besede, s katerimi bi bil dovolj zadel nasprotnika.

»Tako? Spoštovanja predstojnikov se pri vojaki niste naučili. Zakaj pač niste ostali vojak? Gotovo ste imeli tehten vzrok, da ste slekli vojaške sukne in zlezli med skromne železničarje. Že poznam gospode oficirje. Nobenega ni kaj prida...«

Komaj je bil Mlinar izrekel te besede, ga je že zadel krepek udarec v široko lice.

Mlinar je ko zbesnel skočil v Radovana, toda modre, bleščeče se oči mladega moža so zrle vanj s tako grozečo, divjo odločnostjo, da se je možaka naenkrat polotil čut strahu.

»Ne bom se spozabil, ne. Ne maram vam vrniti!« je divje sopihajoč izjecljal in se za korak umaknil. »Moram se premagati! Za doščenje pride!«

»Zadoščenej! Seveda!«

S temi besedami je Radovan zapustil pisarno. Niti malo se ni kesal svojega dejanja. Kar olajšanega se je čutil, kakor že dolgo ne. Na dvorišču se je spomnil, da se je prepil, ki se je že dolgo časa pripravil, začel za-

Z modrikastordečim obrazom in plašnimi mračnimi očmi je hodil postajni načelnik okoli. Ni se upal pogledati Radovana. Maščevanje nad mladim možem mu je zavoljo tega žalostnega dogodka zdrknilo iz rok. Bal se je preiskave in zato ni prijavil Radovana višjim oblastvom.

Radovan pa bi tisočkrat laže prenašal sodno obravnavo in kazen kakor pa ta strahopetni molk. Nevenka, ki je poznala svojega moža, je čutila, da ga bo tako stanje ugonobilo, če bo moral biti stalno podrejen možu, katerega je zaničeval. Tuhtala je in tuhtala, kako bi našla izhod iz tega neznosnega položaja.

Postala je tako boječa, da je vsa vztrepotala, ko je ob nenavadni uri zazvenel stanovanjski zvonec. V tej samoti je le redkokdo prišel na obisk. Odprla je sama in presenečena vzkliknila, zakaj na pragu je stala elegantna dama v kožuvinastem plašču. Bila je Boža.

Sestrični se nista videli od tistega časa, ko je bil Radovan povedal Boži, da je Nevenka njegova izvoljenka. Nevenka je v času svoje sreče večkrat želela spraviti se z Božo, vendar si ni upala storiti prvi korak. Zda, ko so črni oblaki plavali nad njenim zakonom, je večkrat mislila na to, kako mora Boža uživati zadoščene nad njeno nesrečo.

S čudno mešanico čustev je stala Nevenka pred Božo. Prav za prav se je razveselila tega obiska, ker se ji je zdel dokaz, da se je Boža nehala jeziti na njo. Vendar ji je bilo mučno, da je morala sestrična priti prav danes, ko je v srcih Nevenke in Radovana tako malo sreče, da tega razpoloženja ne bosta mogla skrivati pred njo. (Dalje prihodnjic)

Eden izmed pogojev je, da ustanovi ruska vojska v Kitajski svoja oporišča.

Kakor poroča Havas, je bilo ob nemirih 17. t. m.

ustreljenih v Pragi 120 čeških visokošolcev.

Zgodilo se je to tako, da je policija zasedla Masarykov kolegij in odvedla 120 visokošolcev na neko letališče v bližini Prage, kjer so morali vsi študentje do popoldneva stati z vzdignjenimi rokami. Popoldne nato je bil vsak deseti študent brez sodbe ustreljen. — Po vesti londonskega »Timesa« iz Bratislave so bile v zadnem času nemške čete na Slovaškem zelo ojačane.

Slovaško časopisje javlja, da je

prebivalstvo v Podkarpatski Rusiji čedalje nemirnejše.

odkar so na meji ruske čete. Iz obmejnih krajev je pobegnilo že mnogo ljudi na rusko stran. Nedavno je pobegnila čez Karpate k Rusom skupina dijakov skupaj s profesorjem. Pobegli profesor in več teh dijakov je potem govorilo v Lvovskem radiu. Javili so svojcem,

in pozivali prebivalstvo Podkarpatske Rusije, naj mirno čaka na zgodovinske dneve, ki se bližajo. Madžari, ki so že takoj po zasedbi Podkarpatske Rusije začeli preganjati vodilne ljudi v deželi, so znova zaprli nekaj odličnikov, toda med prebivalstvom ni več nikakega strahu pred madžarskimi oblastniki.

Iz Pariza poročajo o

francoskem obračunavanju s komunisti.

Te dni je francoski notranji minister Albert Sarraut pred pokrajinskim svetom v Audeu omenil, kako so nemška letala metala po Franciji letake z govorom ruskega ljudskega komisarja za zunanje zadeve Molotova, čeprav so do nedavnega bili Nemci še najhujši nasprotniki komunizma. Sarraut je dalje izvajal, da je delo, ki ga opravljajo francoski komunisti, naperjeno proti Franciji in da je zaradi tega izdaja domovine. Francoski komunisti so še nedavno besneli proti Hitlerju, a ko je Francija prišla za orožje, da varuje domovino, človeške svoboščine in demokracijo, so ti komunisti stisnili repove med noge in strahopetno izdali domovino. Njih zahrbtno početje ni uspelo. Minister Sarraut je naglasil, da je treba to sramoto brez usmiljenja pomesti iz mest in vasi. Vlada da bo

brez odloga zatrla vsak poizkus komunistične agitacije, dokler ne bo država očiščena teh plačanih veleizdajalcev.

Poročila s francosko-nemškega bojišča govore

le o manjših praskah.

Po francoskih vesteh se zbirajo nemške čete na belgijski meji.

Kolikor se da razbrati iz časopisnih poročil, je

dolgotrajno zatišje na francoskem bojišču le znamenje, da se obe strani pripravljata na večje boje.

Nemčija je baje že nameravala začeti veliko ofenzivo, a jo je odložila. Dejstvo, da je veliki vojni svet v Londonu med Anglijo in Francijo sklenil združitev Francije in Anglije za čas vojne v eno gospodarsko enoto, je velikega pomena, saj pomeni, da sta obe državi pripravljene na vse in da računata na dalje časa trajajočo vojno

D o p i s i

SEVNICA. Odkritje spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju bo na praznik zedinjenja 1. decembra ob 11. dopoldne. Vabimo ponovno vse organizacije, naj bodo najkasneje do pol 11. dopoldne na mestu. Zaprošena je četrtinska vozna cena po železnici.

STRIGOVA. Vsi, ki želite lepe knjige z obširnimi koledarjem, se oglasite v Šenčarjevi trgovini v Strigovi, kjer boste plačali 20 din in prejeli še v tem mesecu štiri lepe knjige. Ne zamudite ugodne prilike! Če ne poznate lepih Vodnikovih knjig, si jih oglejte pri onih, ki so si jih naročili lani in so z njimi zelo zadovoljni.

N o v i c e

* Prvi december — praznik zedinjenja se bo po vsej državi svečano praznoval, kakor se je praznoval vsa leta naše Jugoslavije. Zlasti lepe proslave prirede sokolska društva, ki so si prvi december postavila tudi za sokolski praznik. Dolžnost vseh pravih domolju-

bov je, da se teh proslav udeleže v čimvečjem številu in s tem izpričajo svojo ljubezen do svoje države.

* **Izseljenski teden** bo od 3. do 10. decembra po vsej državi. Namen izseljenskega tedna je, zbuditi in poglobiti zanimanje vsega naroda za usodo našega človeka v tujini. V teh hudih časih so zlasti naši rojaki v zapadnih državah Evrope potrebni vse naše brige in ljubezni.

* **Za nov lovski zakon na Hrvaškem.** Lovski odbori Gospodarske sloge so imeli že več sej, na katerih so razpravljali o tem vprašanju in sklenili predlagati bankski oblasti, da izda za banovino Hrvatstvo nov lovski zakon, ki mora biti tak, da ne bo ustrezal samo bogatim ljudem, temveč tudi kmetom. Tudi kmet naj ima pravico do lova in naj uživa koristi, ki jih lov donaja. Obenem predlagajo, naj banska uprava razpusti vsa dozdajšnja lovška društva.

* **Naše tkaninsko delavstvo v hudi stiski.** »Delavska politika« piše med drugim: »Že pred zdajšnjo vojno je pri nas primanjkovalo sirovega bombaža, ker ni bilo na razpolago dovolj deviz. Še večje pomanjkanje bombaža je nastalo, ko je začela delovati angleško-francoska blokada na morju. O tem vprašanju se je že mnogo razpravljalo. Nekateri listi so že celo poročali, da bo skoro na razpolago dovolj deviz in da bo s tem odpravljeno pomanjkanje sirovin. Vse te vesti pa so neresnične in jih najbolj zanika dejstvo, da na tisoče tkaninskih delavcev v Sloveniji ni polno zaposlenih. Prav tako so neresnične vesti, da je pri nas dovolj preje na razpolago in jo je treba le nabaviti. Nekatere tvrdke že tedne in tedne ne morejo redno obratovati, ker ni preje, dasi ji je cena poskočila od 18 na 35 in 40 din. Verjetno je, da je v naši državi še kje kaj preje, a se skušajo nekateri okoristiti in zato čakajo s prodajo, dokler ne bodo cene še višje. Nekatere tvornice porabijo sproti vsak zaboj preje, ki si ga morejo nabaviti. Kljub temu, da imajo te tvornice dovolj naročil, ne morejo obratovati, ker jim primanjkuje preje, ki bi jo rade nabavile celo za pretirano ceno 40 din. Naj bodo vzroki pomanjkanja sirovin že kjerkoli, dolžnost vseh v poštev prihajajočih činiteljev je, da se to vprašanje reši in da bo industrija dobila na razpolago potrebne tkaninske sirovine. Mezde tkaninskega delavstva v nekaterih tvornicah pri polni zaposlitvi niso zadostovale za življenje, med tem

Paul Keller

3

DOM Roman z gora

Poslovenil B. R.

»Sem!« je na kratko rekel in iztegnil roko.

nez mu je pomolil zmečkani cilindar in oprezoval na pol preplašeno, na pol pričakujoče skozi lase, ki so mu viseli čez čelo, proti svojemu mišičastemu očetu.

Ta pa je gledal cilindar, vzela slamnica z glave, pomeril cilindar, ugotovil, da mu je prav, pogledal še usnje in napis v njem, potem pa iznenada potisnil cilindar svojemu sinu s tako silo na glavo, da je vsa izginila v njem in da je Janez pokleknil v prah.

»Avgust, na pol sem tudi jaz kriv,« je dejal cunjar, da bi ga pomiril. »Dva cilindra imam doma. Enega ti bom poslal.«

Čez orjakov široki obraz se je razlezel dobrodušen smeh.

»Saj ga ne potrebujem,« je rekel in pokimal cunjarju. Potem se je spet pridružil ženjem in šel pred nji minavkreber proti Bukovnikovemu domu.

Janez je počasi rešil glavo iz cilindra. Gledal je za očetom na pol jezno, na pol škodoželjno. Podrgnil se je po čelu in zažugal za očetom:

»No, le čakaj! Če me bo nocoj glava bolela, mi boš moral pa ti kuhati čaj!«

Matija Bernik se je smejal. Pluto je zmagoslavno lajal, Janez ga je prijel okoli vratu in mala karavana je šla dalje.

Tako so prišli pred cunjarjev skromni dom. Liza jim je prišla naproti. Ves teden že ni videla očeta: zdaj se je nežno pritisknila k njemu. On pa jo je objel okoli vratu in jo pobožal po svetlih lasch.

»Lizika! No, Lizika! No, moje dekletce!«

Toliko ljubezni je bilo v teh skopih besedah! Potem je prišla tudi njegova sestra, ki je od ženine zgodnje smrti skrbela za njegovo gospodinjstvo. Med tem sta fanta izpregla psa in potisnila vozek pod streho. Matija Bernik je šel za njima. Z voza je vzel veliko vrečo, ki je bila polna cunj, in jo stresel na tla.

»No, le poglejta! Ko bom tole razložil in uredil, bo prav zanimivo. Vse je vmes. Volnene krpe stare matere in cunje otroških oblek, ostanki bale in platna, mrtvaške srajce. Cunjar vse vidi. Vse takšne reči pridejo v njegovo vrečo.«

Henrik je zamišljen poslušal njegove besede, Janez pa se je medtem še ukvarjal z lesenim zabojčkom, ki ga je odkril na polici.

V izbi so potem to zakladnico odprli. Ob pogledu nanjo se je moralo otroško srce razveseliti. Saj je bilo res marsikaj dolgočasnega v njej, kakor na primer naprtnički, igle, peresniki in zdravila, pa tudi še dosti zanimivega: slike vojakov, knjige s pesmi, mi, usnjeni bič, piščalke, vrtavke, papirnata odlikovanja, majhne pištole, ure in majhni prstani s pisanimi kamni.

»Za Bukovnikovo Lenko bi imel rad majhen prstan, ker mi da včasih kakšen kos klobase,« je rekel Janez.

»Kar poišči si ga!« mu je velel cunjar.

Deček je z drgetajočimi prsti bredel po zakladnih. Tako je moralo biti pri srcu princa iz pravljice, ki je iskal čudežni prstan.

Henrik pa se je držal bolj ob strani. Ni se mu zdelo združljivo z dijaško častjo, da bi se še zanimal za takšne reči, pa vendar ni mogel odtrgati pogleda od skrinjice. Naposled je s prisiljeno mirnostjo stopil bliže.

»Kaj pa imate prav za prav tu?« je nekako ravnodušno vprašal.

»Če ti je kaj všeč, si samo izberi,« je prijazno dejal Bernik.

Henrik se je delal, kakor tega ne bi bil maral storiti, nazadnje pa si je le začel ogledovati majhno pištolo za strašenje in jo je na Henrikovo prigovarjanje spravil v žep s škatlico nabojev vred. Potem pa je spet začutil potrebo, da se zresni.

»Ali veste, Matija, kdaj se je prav za prav začelo pri nas cunjarstvo?« ga je vprašal.

»Ne.«

»To je že dolgo. Prej se za cunje ni nihče zmenil. Potem pa so sezidali v naših krajih nekaj papirnic, ki potrebujejo za boljše vrste papirja cunje. No, in pridni ljudje so začeli nabirati še druge reči: kosti, staro železo in podobno.«

»Saj se da od tega kaj lepo živeti,« je dodal Janez in si pri tem ogledoval tri prstane: obroček z umetnim demantom, drugega s steklenim rubinom in majhnega srebnega, ki je imel napis »ljubezen«.

Bernikove oči so se zaiskrile. »Kako je lepo, če človek dosti ve. Jaz sem že dolgo cunjar in imam rad svoj poklic. Pa mi je le časih hudo, da tako malo imam. Ali ne bi bilo lepo, če bi ti še naprej hodil v šolo in

pa je silno narsla draginja, a velikansko število tkaninskega delavstva dobiva zaslužek le za tri dni v tednu.

* **Konec starih srebrnikov.** Opozarjamo javnost, da je bil določen kratek rok samo šestih mesecev, da se vzame iz prometa stari srebrni denar po 50 din, in leto dni za srebrnike po 20 din. Rok za zamenjavo srebrnih petdesetakov bo že 16. februarja leta 1940, starih dvajsetakov pa 16. avgusta leta 1940. Lastniki tega denarja naj čim prej srebrnike zamenjajo na blagajnah Narodne banke ali pa pri državnih finančnih ustanovah.

* **Mleko se bo podražilo na 2.50 dinarja.** Mlekarsko društvo za Ljubljano in okolico je razglasilo: Zaradi skrajno slabe letine živinske krme kakor tudi zaradi naraščajočih cen močnim krmilom je širši odbor Mlekarskega društva za Ljubljano in okolico na svoji seji 25. t. m. sklenil povišati ceno mleka na 2.50 din za liter z dnem 1. decembra. Vse prosimo, da se navedene cene držijo in da ne povišujejo cene čez določeno, dokler ne bi o tem ponovno razpravljali. Prosimo pa tudi vse odjemalce, da blagovolijo vzeti na znanje ta malenkostni skrajno nedoželjiv povišek.

* **Čevljarji bodo povišali cene za 10 do 15 odstotkov.** Člani Združenja čevljarjev za sodni okraj Ljubljano so se te dni posvetovali glede splošne draginje, ki se je začela pojavljati v zadnjem času za vsa živila in za vse drugo blago, zlasti pa za usnje. Zaradi tega so sklenili povišati cene za vse izdelke v svoji obrti. Povišanje znaša 10 do 15 odstotkov.

* **Podražitev drv in premoga v Italiji.** Zaradi velikega pomanjkanja lesa so se v zadnjem času po vsej Italiji dvignile tudi cene lesnim izdelkom. Pa ne samo rezani in tesani les, tudi navadna drva so se podražila. Tako poročajo iz Pulja, da se je les za kurivo podražil približno za 3 lire pri vsakem metrskem stotu. Hrastova drva so zdaj po 13 lir za 100 kg. V zadnjem času so poskočile tudi cene premoga. Najslabši premog se je podražil za 5 lir pri vsakem metrskem stotu.

* **Tiskovna zadruga v Ljubljani** je pred leti ustanovila celo knjižnico za mladino. Od priljubljenih slikaric »Domače in tuje živali« in Otona Župančiča »Pokoncu izpod koron«, od pisane zbirke pravljic »Z začarane police« ima doraščajoča mladina na razpolago svojim letom primerno čtivo, kakor Milčinskega »Tolovaja Mataja« in »Zgodbe kraljeviča Marka«, dalje Levstikovega »Deč-

ka brez imena« ali Šorlijevega »Boba in Tedija« in »V deželi Cirimurcev« in še Vaštevove »Pravljice«. Kakor je zbirka »Z začarane police« pisana po ovitku, je pestra tudi po vsebini. Med besedilom so uvrščene prav tako pisane, večbarvne slike. Za mlade duše je ta knjižnica neprecenljive dragocenosti. In tudi za odraslo mladino je založila Tiskovna zadruga lepe knjige, na primer zlato češko mladinsko knjigo Františka Langerja »Pes druge čete«, Karla Maya »Old Surehand«, Sienkiewiczza »Z ognjem in mečem« in »Potop«, Sven Hedina »V azijskih puščavah«, Nansenov »V noči in ledu«, itd. V mladinski knjižnici Tiskovne zadruge opazamo pravilen kulturni program za mladinsko izobrazbo. Podprimo ta program tako, da ob priliki Miklavža ali za božič obdarujemo mladino s knjigami Tiskovne zadruge!

* **Delavec je zmrznil v snegu.** V četrtek zvečer se je vračal 34letni rudar Mijo Tušek iz Kuzminca na Hrvaškem z dela domov. Ker ga pa do jutra ni bilo domov, so ga šli domači iskat in našli so ga mrtvega v kupu snega ob poti. Najbrž mu je postalo med potjo slabo, da je sedel na sneg, kjer se je onesvestil in zmrznil.

* **Kap jo je zadela v potoku.** V Spodnjih Žerjavcih so našli v potoku mrtvo žensko, ki je ležala z licem in rokami v vodi, ostali del telesa pa je bil na suhem. Prepoznali so v njej posestnikovo ženo Matildo Zemljičevo iz Spodnjih Žerjavcev, ki je šla dan poprej v Št. Lenart na krajevni šolski odbor, da bi plačala neko globo. Ker je rada pila, se je v Št. Lenartu ustavila v več gostilnah in se ga pošteno nasrkala. Ko je šla domov, ji je menda postalo slabo, pa je stopila k potoku, da se napije vode in si ohladi glavo. Ko pa se je nagnila k vodi, jo je zadela kap in je obležala z licem v potoku in se tako zadušila.

* **»Dedek poveje«** je naslov najnovejše mladinske knjige, ki jo bo v kratkem izdala in priključila svoji zbirki mladinskih knjig Tiskovna zadruga v Ljubljani. V novi knjigi pripoveduje vedre in šaljive belokranjske pripovedke znani pisatelj Lojze Zupanc in jih slika naš edinstveni Maksim Gaspari. Knjiga bo imela z naslovno sliko, v kateri živo govori dedek deci pri zeleni peči — vsega skupaj 25 zares šaljivih slik v izrazitem Gasparijevem domačem slogu. Mladini se bo knjiga priljubila ne samo zaradi vsebine, ampak tudi zaradi pester barvitosti. V pravo prispelno razvedrilo bo knjiga tudi od-

raslim zaradi šaljivega narodnega blaga in slikanih prizorov, ki se vrste kot film. Lepo opremljena knjiga bo izšla gotovo že koncem novembra ter bo veljala v knjigarni vezana 28 din. Staršem priporočamo poleg ostalih mladinskih knjig Tiskovne zadruge še to knjižno novost za svoje male in velike za Miklavža ali božič.

* **Smrtna nesreča v gozdu.** Te dni je vozil 27-letni posestnik Janez Kozinc od Sv. Primoža pri Sevnici steljo iz gozda domov. Ker je bila pot precej strma, se je voz nagnil in pokopal pod seboj gospodarja. Na obupne klice njegove žene so prihiteli sosodje in dvignili izpod voza nesrečneža, ki jim je pa že v rokah izdihnil. Ogrodje voza mu je bilo zlomilo tilnik. Z nesrečno družino sočustvuje vsa okolica.

* **Dvigalo ga je usmrtilo.** V splošno bolnišnico v Ljubljani so prepeljali tesarskega pomočnika Jožeta Kereniča, ki je bil zaposlen pri Furlanovem gradbenem podjetju v Ljubljani in je stanoval v Šmartnem pod Šmarno goro. Imel je opravka pri dvigalu. Nesreča pa je hotela, da ga je dvigalo močno stisnilo in je pri tem dobil hude notranje poškodbe. Nesrečni Kerenič je kmalu umrl. Blag mu spomin!

* **Tiskovna zadruga, Ljubljana-Maribor** je znižala cene svoji popularni pisani mladinski knjižni zbirki »Z začarane police« za broširan izvod od 12 na 9 din, za vezan izvod pa od 16 na 12 din.

* **Prezare z zdravili.** Po Slovenskih goricah hodi nekdo in ponuja neko tekočino v steklenicah. Češ da je sredstvo proti svinjski kugi. Po ugotovitvah se je izkazalo, da je to sredstvo ničvredno. Ljudi opozarjamo, da teh zdravil ne kupujejo in da sleparja prijavijo oblastvom.

* **Požar v Rakičanu.** V nedeljo popoldne je nastal požar na pristavi veleposestva v Rakičanu. Ker nesreče niso takoj opazili, so potem komaj iz hleva rešili govejo živino in svinje. V hlevu je bilo okrog 40 glav goveje živine in večje število svinj. Na žalost je bilo premalo vode in gasilci niso mogli pomagati.

* **Navijalcem cen v Julijski krajini** zapirajo trgovine. Po vsej Italiji in tako tudi v Julijski krajini so uvedli stroge kazni za tiste, ki bi se pregrešili z navijanjem cen. Dan za dnem slišimo o obsodbah takšnih grešnikov. Trgovcu ki svoje blago prodaja po preveliki ceni dočetrkrat za nekaj časa celo za-

postal učenjak? Kaj ne, Henrik? Poglej, kmetov je vendar toliko na svetu!»

Fantu so te besede dobro dele, pa je le odkimal.

»Ne, kmet hočem biti. Dom bom prevzel. Zmerom bom ostal tu.«

»To je prav,« mu je pritrdil Janez. »Če tebe ni doma, ni pri hiši prijetno. Glej, Henrik: Katerega naj vzamem? Z belim ali z drečim kamnom? Srebrneg? z »jubeznijo« ne maram. Če bi Lenki takšnega prinesel, bi mi nazadnje še klofuto primazala. Mislim, da bom rdečega vzela.«

»Oba vzemi« je dejal cunjar. »Kdor preveč izbira, dobi izbirek.«

»Tudi srebrni je lep — zelo lep je.« je dejal Henrik.

»Pa ga ti vzemi,« je rekel Bernik.

»Tega z »jubeznijo?« je začudeno vprašal Janez. »Komu pa ga misliš dati, Henrik?« ...

Četrtošolec je zardel do ušes.

»O, nikomur,« je zajecjal. »Nikomur — morda Liziki...«

In dal je obroček Liziki, Bernikovi hčeri ki je že dolgo stala z rdečimi lici za njimi.

Še zvečer, ko je solnce zahajalo, je šel Matija Bernik po vaški cesti proti šoli. Oba fanta sta bila že davno doma. Mala Lizika je ležala in spala s srebrnim obročkom na roki. Stari vaški učitelj Janez Hribar je sedel za harmonijem in nekaj igral.

»Zaradi neke nerodne reči sem prišel, gospod učitelj,« je dejal cunjar, ko je stopil v sobo.

»Kaj pa je?«

»Gospod učitelj, da boste zvedeli, preden

vam bodo drugi povedali: vaš zet Bukovnik je izgubil ves svoj denar pri tovarni.«

Bledi obraz starega učitelja je postal še bledejši. Uvela roka mu je segla v brado.

»Z delnicami? Ali je to mogoče, Bernik? Ali je to mogoče?«

Matija Bernik je sočutno pogledal starca. »Tako je, gospod učitelj. Tudi Torbar na Fužinah je izgubil tri tisoče tolarjev. Zanj vem Delničarji bodo dobili vrnjenih petnajst odstotkov, to je vse.«

Okoli ustnic starega vzgojitelja je nekaj trznilo. Potem si je podprl glavo.

»O, moj bog!«

Čisto tiho je bilo v sobi. Samo ura je tikala. Zunaj je od nekod prived mlačen veter in stresal listje v vejah.

Matija Bernik je spet izpregovoril.

»Vidite, gospod učitelj, to me prav za prav čisto nič ne briga. Toda saj veste, koliko sem vam dolžan. Ko sem imel komaj tri pedi in sem izgubil očeta in mater, ste se vi zavzeli zame in skrbeli zame. Tega ne bom pozabil, če doživim sto let. Ne morem vam povedati, kako mi je zdaj zaradi Bukovnika hudo. Toda, gospod učitelj, Bukovnik se ne bi bil smel spuščati z Bernikom v kupčije. Ta je pokvarjen do dna srca.«

»Gostilničar, O, ne, Bernik. Saj je mojemu zetu zmerom pomagal, če je kaj potreboval.«

»Pomagal, gospod učitelj! Zakaj pa? Zakaj le? Ker ga hoče počasi dobiti v svojo pest. Samo zaradi tega! Pravim vam, da bo debeluh zadovoljen šele takrat, ko bo imel tudi Bukovnikov grunt. Na to računa! Berce je najnevarnejši Bukovnikov sovražnik!«

Stari učitelj je nejevoljno odkimal.

»Tega ne smete reči Bernik, ker je krivično. Berce mu je tudi posodil denar na hipoteko. Prijatelj je mojemu zetu.«

Matija je vstal.

»No — žal mi je, da sem vam vse to rekel.«

»Sedite, Bernik, sedite spet! Preveč črno gledate vse Berce in moj zet sta prijatelja. Skupaj sta hodila v šolo in skupaj sta rasla. Berce ni prav nič kriv. Nesreča je pač, Bernik, strašna nesreča. Moj bog, saj ne vem, kaj bo še iz tega! Pet tisočakov! In meni ni prav nič povedal, kako je z njimi.«

Oba moža sta dolgo molčala in strmela predse.

»Zaradi vaše hčere mi je hudo,« je naposled tiho rekel Bernik.

Stari učitelj se je obrnil stran.

»In zaradi mladega — zaradi Henrika! Danes mi je še rekel, da ne mara študirati. Da hoče postati kmet — prevzeti kmetijo — moj bog!«

Starec je resno pogledal cunjarja v oči.

»Jaz nisem delal prav, Matija — jaz, ne Berce. Ne bi bil smel dati Bukovniku Ane. Na takšno posestvo mora priti denar. Kaj je pomagala tista pest tolarjev, ki sem jih ji dal? Pra vnič! Prav nič! In zdaj imajo revščino v hiši. Jaz sem vsemu kriv, jaz — Matija!«

Bernik mu je položil roko na koleno.

»Gospod učitelj, ne zamerite mi, toda to, kar ste zdaj rekli, je neumno. Vi niste krivi! Bukovniku je šlo prav dobro. Ni potreboval bogate žene. Tudi brez dote je lahko živel. Toda kako je živel? Zmerom na debelo! In najhujše je pa to, da se je spustil z Bercetom v kupčije, ta pa je in bo ostal

pro trgovino. Tako poročajo iz Sušice pri Trstu, da so oblastva po odloku tržaškega prefekta zaprle za tri dni trgovino Antona Beničarja, ker je predrago prodajal milo in ker je imel baje skritega 36 kg sladkorja. Prav enaka kazen je zadela tudi nekaj trgovcev iz Trsta.

* **Zasačen cerkveni tat.** V minoritski cerkvi v Ptujju je zasačil proti večeru eden izmed menihov nekega neznanega moškega, ki je baš hotel izropati puščico z denarjem. Gre za nekega Henrika Svegerja iz Like.

* **Ukradena krava.** Iz hleva posestnika Franceta Jelena v Lukavcih je nekdo ukradel kravo. Tat je odgnal kravo najbrž nekam proti hrvatski meji in jo prodal.

* **Vlom v Črmošnjicah.** Pred dnevi je bilo vlomljeno skozi okno v gasilski dom v Črmošnjicah. Kakor domnevajo, so bili na delu cigani, ki so bili bos in ki so prišli v Črmošnjice od semiške strani. Vlomilci so odnesli štiri delovne gasilske obleke iz domačega platna, dve okenski zavesi, odrski zastor, gasilski rog in dve gasilski sekirici. Z ukradenimi sekiricami so skušali vdreti tudi v neko hišo blizu Semiča, a so bili prepodeni. Eno izmed sekiric so pustili na mestu in jo je orožništvo zaplenilo.

* **Obsojen požigalec.** Pred malim kazenskim senatom v Mariboru se je moral zagovarjati 28-letni brezposelni hotelski sluga Josip Weis, češ da je v noči na 11. marca zažgal svojemu tastu Josipu Lampretu v Grdini domačijo, posestniku Antonu Novaku iz iste vasi pa gospodarsko poslopje. Pri razpravi je Weis požig priznal in je bil obsojen na štiri leta in šest mesecev robije in na izgubo častnih pravic za dobo petih let.

* **Razbojnik Hace se potika iz kraja v kraj.** 22-letni razbojnik Tone Hace, doma z Notranjskega še vedno straši po naših krajih. Že čisto v mladih letih se je začel klatiti po širnem svetu. Začel je krasti jabolka, nato druge reči, in je iz tatiča postal razbojnik. Mnogo je tiralic, ki so bile zadne mesece izdane proti razbojniku Tonetu Hacetu. Mnoge rope, velike vlome in celo umore mu pripisujejo. Po Ljubljani in Notranjskem se o tem drznem razbojniku širijo najzrličnejše govornice. Zadnje dni so Haceta videli v okolici Mokronoga, kjer sta ga hotela prijeti dva orožnika, a jima je ušel. Na begu je streljal za njima. Zdaj se je baje pojavil v ljubljanski okolici. Njegov brat, ki je poštenjak, se skoro ne sme pokazati v Ljubljani.

lump, če se bo še tako lepega delal in če boste vi še tako lepo o njem govorili.

Učitelj je odkimal.

»Nikoli ne smemo valiti krivde na drugega, če nas zadene nesreča. In čeprav mu je mogoče prigovarjal, kdo ve, ali je vedel, kako bo? Prihodnosti nihče ne vidi. Pa je grenko, Matija, če je človek star in če se njegovemu otroku tako godi, kakor se mojemu.«

Ko je stopal cunjar proti domu, je ležala poletna noč nad spečo vasjo Zetevl. V težkih, soparnih izdihih je drhtelo tam zunaj smrti zapisano polje.

Matija Bernik je obstal in še enkrat pogledal nazaj proti šoli, ki mu je bila v mladosti drugi, boljši dom, in kamor ga je hrepenenje še zdaj tako pogosto privedlo. Ljubil je starega moža tam v šoli, ki je bil tako dobrodušen in kratkoviden, da ni znal ločiti človeka hudobnosti od dobrote, da ni odkril vsega skritega, globokega trpljenja, ki je kravelo tako blizu njega.

Kot otrok brez doma je prišel k učitelju v hišo. Mož ga je redil in učil. Tedaj je zrasel mož skupaj z učiteljevo Ano; živela sta kakor brat in sestra. Pozneje je šel Matija kot rudar v rov. Toda če je le imel prost dan, je prišel v šolo. Tam se je, ko je rasel, počasi zbudila ljubezen v njegovem srcu. Nihče ni tega vedel, ne učitelj, pa tudi ne Ana sama, ki ji je veljala njegova ljubezen.

Saj bi bilo predrzno in nevhvaležno, če bi bil pokazal svojo ljubezen, on, preprosti rudar!

Dokler se ni poročila. Tedaj je izgubil tla pod nogami. Od takrat ni mogel več presto-

kajti čisto mu je podoben in ga mnogi zamenjujejo.

* **Po roparskem napadu je zbolela in umrla.** Te dni so pokopali na pokopališču v Šmartnem pri Litiji ženo g. Janeza Piška iz Kostrevnice. Za mlado, komaj 38letno materjo žalujejo mož, dve hčerki in ostalo sorodstvo. Piškova je izhiralala zaradi strahu, prestanega ob priliki roparskega napada. Piškovi imajo malo domačijo na samotnem kraju v Kostrevniški dolini. Neko noč, ko je bila vsa družina pri počitku, so navalili nanjo roparji znane Jakopinove družbe z Dolenjskega. Skozi okna in vrata so oddali več strelcov, nato so vlomili v hišo. Vsa družina je skrivala pobegnila na podstrešje. Ob času napada je bilo že precej mrzlo, a zaradi nenadnega napada so zbežali Piškovi le za silo oblečeni na podstrešje. Tedaj so se močno prehladili. Divjanje roparjev v hiši je trajalo več ur. Uboga družina je tedaj preživela strašne ure. Ni čudno, da so nastopile posledice. Ga. Piškova je takoj nato zbolela in nič več si ni mogla opomoči. Prezgodna smrt mlade žene je zbudila sočutje po vsej dolini. Hudo prizadeti družini naše iskreno sožalje!

* **Neznanci so vlomili na desetih krajih.** Doslej neznani tatovi so vlomili v noči na petek v Črmošnjicah na petih, v sosednji vasi Semiču na štirih in v vasi Planini drugi dan na enem kraju. Najhuje je prizadeta agilna gasilska četa v Črmošnjicah, ki je lansko leto sezidala enega izmed najlepših gasilskih domov na Dolenjskem. Tatovi so odnesli poleg gasilskih sekiric, novih delavskih oblek in drugega tudi dragocen odrski zastor, ki ga je darovala znana ljubljanska veletrgovina manufakture Franjo Novak & Komp. V župnišču v Semiču so odnesli meso in sir, a iz sosedne zidanice vino. Vsi znaki kažejo, da so pri vlomih uporabljali gasilske sekirice. Agilno črmošnjiško orožništvo jim je že na sledu. Pobegnili so v sosedno banovino.

* **Rekruti, rezervisti in njih starši, pozor!** Z nestrokovnjaško izvršeno prošnjo sta izgubljena čas in denar. Zato ne nasedajte vsakomur s tako važno zadevo. Obrnite se le na koncesionirano in strokovno preizkušeno pisarno kapetana Franca Pera (Ljubljana, Maistrova ulica št. 14), ki vam pove ali je prošnja sploh izvedljiva ali ne. Če je izvedljiva, vam za malenkosten znesek vložiti prošnjo in uredi zadevo. Ne zamujajte časa in hitite z zadevo! Za odgovor priložite znamko za 6 dinarjev.

piti šolskega praga. In takrat je tudi Ana vse izvedela. Učitelj se je samo čudil in zmajeval z glavo, ko ga ni bilo več blizu.

O, strašno delo v rudniku. Tako sam je moral biti v temnem rovu pod zemljo in prav nobenega upanja ni imel za bodočnost. Tega ni mogel vzdržati.

Takrat je umrl njegov sorodnik, ki mu je zapustil hišico in cunjarstvo. Učitelj ni maral ničesar slišati o tem, da bi Matija izpremenil svoj poklic. Toda Matijo je veselilo živeti pod svetlim solncem in hoditi po svetu. Ni maral biti več sam s svojo bolečino. Potem se je počasi pomiril in čelo se mu je zjasnilo. Nekaj let nato se je oženil s pridnim dekletom Nobene žalostne ure ji ni pripravil in ne ona njemu. Toda umrla mu je že dobro leto po poroki, ko mu je rodila Liziko.

Tedaj je bil spet sam. Nad zakonom in grobom se mu je časih spet zbudila stara ljubezen, čisto tiha, toda boleče globoka — kakor danes, ko je videl, kaj čaka njo, ki mu je toliko pomenila.

Nekje od daleč se je bližala nevihta in Matija je zavil proti domu.

V začetku prihodnjega oktobra se je Henrik spet vrnil domov. Jesenske počitnice so bile. Neki fant z vasi je prišel na postajo, da bo z vozom odpeljal njega in kovčeg domov. Velike, črne oči zamišljenega fanta so neprestano strmele v domače gore. Zmerom, kadar je prišel z nižave in prvič spet zagledal gorske velikane, mu je začelo srce hitreje utripati, kakor bi bil prebival v teh gorah posvečen mir, ki potolaži vso tesnobo in uteši vse hrepenenje.

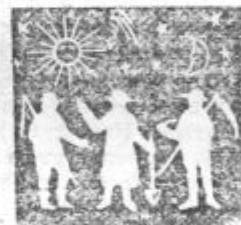
Zanimivosti

× **Roosevelt pravi, da prihodnjo pomlad ne bo več vojne.** Havas poroča: Kakor vsako leto, je tudi letos predsednik Zedinjenih držav Roosevelt prisostvoval pojedini, ki jo je priredila v Warnspringsu ustanova, ki skrbi za male bolnike, ki imajo tako zvano otroško paralizo. Pojedine se je udeležilo okoli 350 povablencev. Roosevelt je v svojem govoru izjavil med drugim, da prihodnjo pomlad ne bo več vojne. Listi so objavili o teh izjavah številne članke, v katerih podrobneje razlagajo Rooseveltove besede.

× **Krave z umetnimi zobmi.** V Moskvi je razstava goveje živine iz raznih krajev Rusije. Posebnost teh krav je v tem, da imajo umetne zobe Živinorejski strokovnjaki so namreč opazili, da imajo izredno dobro negovana goveda to slabo lastnost, da jim zobje dosti prej začno izpadati, kar kvarno vpliva na žvečenje in s tem tudi na prebavo. Zato takim živalim v Rusiji delajo umetno zobovje. Izdelujejo tako zobovje tudi za bike, ki se na ta način mnogo dalje ohranijo pri moči, kakor bi se sicer, če bi ostali brez zob. V Ukrajini je danes že tvornica, kjer izdelujejo samo umetno zobovje za krave in bike.

× **15.000 ovc za Poljsko, zasedeno od Nemcev.** Voditelji nemškega gospodarstva so sklenili odpraviti tudi primanjkljaj volne in volnenega blaga, kar se zlasti zdaj, ko se je ustavil vsak uvoz bombaža in tkanin v Nemčiji zelo občuti. Okrog Poznania nameravajo obnoviti rejo ovc ki je tu že pred prejšnjo svetovno vojno močno cvetela. V teh krajih bodo spravili okrog 15.000 ovc in seveda temu primerno število pastirjev, ki jih bodo pasli po ravnih pašnikih in jih strigli. Prvi prevozi se bodo začeli že v prihodnjih dneh. Nemška poročila pravijo, da se bo na ta način občutno omilil primanjkljaj volne.

× **Deset Poljakov ustreljenih** Po časopisnih vesteh je prišlo zadnje dni v porušenem

VELIKA
BLASNIKOVA
PRAVKA
je izšla
1940

In vendar je bila pokrajina žalostna. Plesano listje se je treslo na vejah in beli pajčolani megle so se vlekli po praznih travnikih. Vrbe so stale kakor utrujeni onemogli starci ob potoku, kakor bi bile hotele pasti vanje in umreti. In veter je pel v visokih drevesih ob poti pesem o davnem poletju in mrtvem veselju.

Toda to je bil dom, dom, ki ga je ta deček bolešno ljubil, ki je vsak dan mislil nanj, ko je bil daleč od njega.

Počasi se je pomikal voz po pešeni cesti. Pokazal se je vaški zvonik. Tedaj je fanta streslo, zdrznil se je in se izravnal, da bi videl čim več, čim več svojega doma. Potem je prišlo križpotje in Bukovnikov Henrik je bil zdaj stal na domačih tleh. Blažen lesket se je pokazal v njegovih očeh. Zdaj je bilo konec hrepenenja, bolečine in domotožja, sedaj se je čutil varnega.

Tu na domačih tleh bi bil brez strahu in z nasmehom stopil tudi najhujšemu profesorju pred oči. Tu bi bil vsaj enkrat rad videl vse svoje prijatelje iz šole, razprostrl roke in jim rekel:

»Vidite, tu sem doma. Tu stanujeta moj oče in moja mati, tu je moj stari oče, tu so vsi, ki jih imam rad. In vsa ta polja so naša, tamle zadržaj pa je naš dom!«

Mož s puško na ramih je šel čez polja, komaj dve sto ali tri sto metrov od ceste. Henrik je snel klobuk, začel nahati z njim in kričati:

»Oče, oče, oče!«

Možak na polju je obstal, pomežiknil v jesenski dan in pomahnil z roko. Potem je z roko dal znamenje, naj gre voz dalje.

(Dalje prihodnič)

glavnem mestu Poljske Varšavi zaradi gladu in mraza do demonstracij

Zaradi demonstracij je bilo večje število Poljakov, zlasti študentov aretiranih, deset pa jih je nemška policija takoj ustrelila. Zaradi nemirov je bil poslan v koncentracijski tabor v Dachau bivši varšavski župan Starzinski. Vse šole, kolikor jih je bilo odprtih, so nemška oblastva zaprla.

× **Svetišče iz kamenite dobe.** Na zapadni obali Škotske so odkopali v mestu Clydebanku hram, v katerem so našli mnogo pokopanih in sežganih trupel iz kamenite in bronaste dobe. Zraven so našli pet različnih vrst posod in tudi mnogo orodja. Svetišče ima obliko kroga in meri v premeru 130 m. Dobrih 60 m od središča so odkopali ostanke okroglega kamenitega zidu s premerom 13 metrov. Na zunanji strani so našli podprt steber, izvirajoč najbrž iz oltarja. Ko so steber očistili, so se prikazale na njem zanimive risbe, poslikane črno in rdeče. To je prvi primer, da so našli na angleških tleh lepo izklesan in poslikan steber iz pradavnih časov.

× **Med kot zdravilo.** Glasilo francoskih čelubarjev je priobčilo zanimive podatke o zdravilnem učinkovanju medu in njegovem pomenu v ranocelstvu. Med bi moral zavzemati v človeški prehrani važno mesto. Za eno izmed zdravilnih lastnosti se mora med zahvaliti železu, ki ga ima v sebi. Železo je neogibno potrebno za čiščenje krvi. Tudi v ranocelstvu je bil med znan in mnogo uporabljan že v srednjem veku in celo stari Rimljani so že poznali zdravilnost medu. Med Rimljani pa je veljal med pomešan z ribjim oljem kot zelo dobra maža za rane.

Popotnikova torba Skala je ubila rudarja

Trbovlje, novembra.

Komaj dobra dva tedna je minilo, ko je umrl za hudimi ranami 29letni premogovniški delavec Jernej Eržen, ki so ga bili nevarno stisnili vozički. Nato je umrl od strašnih opeklin Anton Skušek, ki se je bil ponesrečil pri delu v elektrarni. Zdaj pa je padel kot žrtev dela na separaciji Henrik Bajda, star šele 28 let. Bilo je že pozno zvečer in Bajda se je v mislih gotovo že odpravljaj domov na Dobovec k svoji ženi in detetu. Usoda pa je v svoji krutosti hotela drugače.

Bajda je tedaj nakladal premog. Nenadno pa so začeli Bajdovi tovariši kričati in ga opozarjati na pretečo nevarnost. S strmega pobočja se je namreč utrgala skala in se s čedalje večjo hitrostjo kotalila proti mestu, kjer je delal Bajda. Zaradi šuma bližnje lokomotive ni slišal krikov svojih tovarišev, zato je bila nesreča neogibna. Skala je z vso silo zadela Bajdo, mu zdrobila prsni koš in zlomila tilnik.

Nesrečneža so nemudno položili na nosila, da ga prepeljejo v bolnišnico, vendar je Bajda izdihnil že med potjo. Po isti poti, ki jo je rajniki v službi premeril pač več tisočkrat, so zdaj njegovi tovariši v žalostnem sprevedu nosili mrtvega tovariša. Vest o nesreči je hudo zadela Bajdovo družino. Bajda je bil zaposlen v premogovniku devet let. Ponesrečenega rudarja so pokopali ob veliki udeležbi delavstva. Pokojnemu lahka domača gruča, preostalim naše sožalje!

Mlada žrtev savinjskih planin

Solčava, novembra

Te dni sta šla na lov v Robanov kot Robanova fanta iz Solčave, starejši Tinče in najmlajši 25letni Rafko. Ker sta fanta bila izurjena v plezanju, domači niso mogli slutiti, da se bo zgodila nesreča. Izbrala sta si najnevarnejše mesto in lezla po skalah, zaledenelih od planinske burje. Pot sta si delala na ta način, da je Rafko kot prvi vsekaval z derezami stopinj, drugi pa nosil obe lovski puški in mu sledil. Sredi dopoldneva sta dospela do tako zvanega Žigovca.

Pri vsekavanju stopinj pa je Rafko naenkrat omahnil in padel brez vzklaka v 50 m globok prepad. Brat Tinče, okamenel od strahu in sam v veliki nevarnosti, je hitel nazdol ne pazéč na sebe, da je prišel do Rafka, kjer pa je našel le še razbito truplo nesrečnega brata.

Hitel je proti domu in obvestil domače o grozni nesreči. Štirje bratje s sosedom Govcem so se takoj odpravili na reševanje, opremljeni z vrvmi in derezami. Do pokojnega Rafka so prišli pozno popoldne. Položili so truplo na nosilnico in ga odnesli domov.

Rafko, ki mu je bil oče padel v svetovni vojni, se je šele pred kratkim vrnil z orožnih vaj v veliko veselje matere, ki je bila z mrom v velikih skrbeh zanj. Vsa Gornja Savinjska dolina sočustvuje z družino ob hudi nesreči. Naj mu bo ohranjen blag spomin, svojcem pa izrekamo iskreno sožalje!

Medvedka je ugrabila dečka

Berana, novembra

Kar skoro neverjetno se sliši zgodba, ki jo je doživel 7letni pastirček. V Šapulerskih planinah se je nedavno pojavila medvedka z mladiči, ki so jih pa kmetje pobili, ko je šla medvedka iskat hrane. Kakor hitro se je vrnila v brlog in ni našla več mladičev, je stekla proti vasi, kjer je naletela na 7letnega pastirčka pri ovcah. Odnese ga je v planine in ga negovala kot svojega mladiča. Nikogar ni pustila blizu. Hrano mu je nosila sama.

Ko so kmetje pogrešili dečka, so ga začeli iskati in ga našli v medvedjem brlogu samega. Vzeli so ga s seboj. Ta čas se je pa medvedka vrnila in jo takoj ubrala za njimi. Prestrašeni kmetje so se razbežali po hišah. Medvedka je pa ostala pred hišo, v kateri je bil deček, in tam je tako dolgo obupano tulila, da so jo ubili.

Iz Prekmurja

V Žitkovcih je zgorelo osem zgradb

Murska Sobota, novembra.

V nedavni noči je nastal v obmejnih Žitkovcih blizu Dobrovnika nevaren požar, ki bi bil kmalu uničil vso vas. Žitkovci stoje komaj dober kilometer od madžarske meje. V spodnjem delu vasi so v strnjeni skupini hiše posestnikov madžarske narodnosti, drugi del vasi pa so zgradili primorski naseljenci. Požar je nastal po nesrečnem naključju, in sicer je neki cigan hodil s svetilko po hlevu in zažgal v njem slamo. Ker je takrat divjal silen vihar, je bilo naenkrat v plamenih osem hiš in gospodarskih poslopj.

V vasi je nastal silen poplah. Ljudje so vreli iz hiš na pol goli. Nekateri so imeli še toliko časa in poguma, da so iztrgali plamenom nekaj obleke. Prva skrb jim je bila, da rešijo živino iz hlevov, kar se jim je po večini tudi posrečilo. Niso pa mogli rešiti svinje, ki jih je zgorelo 14. Poleg tega so postale žrtve plamenov vse kokoši, race in gosi.

Gasilci iz okolice niso mogli ničesar rešiti. Potok je bil izsušen in v vodnjakih tudi ni bilo dosti vode. Beda pogorelcev je velika, saj jim je pogorelo prav vse imetje. Vsi pridelki so bili uničeni v ognju, tako da so pred zimo s številnimi družinami na cesti brez strehe in brez vsega.

Na prekmurskih šolah ni učiteljev. Učiteljstvo murskosoboškega okraja je na zadnjem zborovanju pretresalo tudi pereče vprašanje izpraznjenih učiteljskih mest, ki jih je v vsej dravski banovini okrog 100. Od tega števila jih skoro tretjina odpade na murskosoboški srez. Tisti, ki so odločilni za te zadeve, bodo vendar že enkrat morali korenito rešiti to vprašanje. Obmejna mladina ima zaradi pomanjkanja učiteljskih moči neza-

dosten pouk, učitelji, ki morajo nadomestovati manjkajoče učne moči, pa so preobremenjeni z delom. Na naši severni meji bi pač ne smeli dopustiti tako obupnih prosvetnih razmer, ki ovirajo vse napore za nacionalno utrditev meje. Te pomanjkljivosti tudi niso v skladu z našim narodno-obrambnim delom.

Lovski tat žrtev svoje puške. V cankovskem gozdu, ki spada pod lovišče podzakupnika posestnika Pita Wernerja v Topolovcih, so vsak dan proti večeru čuli pokanje pušk, kar je bilo znak, da so bili na delu lovski tatovi. Orožniki so napravili zasedo pri vseh fantih v Topolovcih, ki so bili sumljivi lovskega tatu v roke. Nedavno zvečer so orožniki spet šli v zasedo v topolovski gozd pod vodstvom poveljnika g. Ivana Kolariča. Ena orožniška patrila je šla po južni strani, druga pa po gornji strani gozda. Naenkrat je odjeknil strel v temnem gozdu. Prva orožniška patrila je presenetila znanega topolovskega lovskega tatu Janeza Žilavca prav tedaj, ko je zamenjal naboj v lovski puški. Pozvala ga je, naj obstane, Žilavec pa se je spustil v beg držeč puško v roki. Med begom pa se je spotaknil in sprožil petelina. Ves naboj je zadel Žilavca v trebuh, da se je v silnih bolečinah zgrudil. Obe orožniški patrili sta skoraj istočasno prišli na kraj nesreče. Ranjenec se ni mogel ganiti. Orožniki so poklicali zdravnika dr. Ivana Kaučlerja iz Cankove, ki ga je obvezal in odredil prevoz v bolnico v Murski Soboti. Med prevozom pa je Žilavec že pred Mursko Soboto izdihnil. Nesrečna žrtev nedovoljenega lova je bila komaj 29 let stara. Doma je bil iz Domajincev pri Cankovi. Zapušča ženo in 3-letnega otroka.

Za cerkev je pobiral. V Selu zidajo novo cerkev in vaščani so dobili dovoljenje, da lahko pobirajo prostovoljne prispevke. To pa je prišlo na uho tudi Janutu Aleksandru. Naredil je nabiralno polo, ponaredil podpise in začel pobirati prostovoljne prispevke, seveda za lastni žep. Zagovarjati se je moral pred okrožnim sodiščem, ki mu je dalo za nagrado en mesec in 15 dni strogega zapora ter 120 din denarne kazni.

Naši na tujem

Božični izlet vestfalskih rojakov. Na splošno željo naših Vestfalcev bo prirejen za božične praznike izlet v domovino. Naši rojaki na Nemškem odpotujejo z vlakom 20. decembra dopoldne ob 9. Odhodna postaja je Essen. Vrnejo se iz Ljubljane v torek 9. januarja dopoldne ob 9.40 V domovino in nazaj bodo potovali z brzim vlakom. Vožnja na obe strani bo stala skupno 55 mark. Priglasite se takoj predsedniku Jugoslovenske narodne osrednje zveze g. Pavlu Bolhi v Essen — Stoppenbergu. — Am Freistei 142. Vsa kudeleženec mora imeti v potnem listu nemški in jugoslovenski vizum za potovanje iz Nemčije in nazaj. Prosite pri nemški policiji za znižano takso. Jugoslovenski vizum preskrbi zveza, nemški vizum pa naj si preskrbi vsak zase pri policiji, kjer prebiva. Kreditno pismo se lahko naroči pri zvezi, kamor naj se istočasno pošljejo potni listi.

Vestfalskim rojakom v obvestilo. Predsednik Jugoslovenske narodne osrednje zveze v Nemčiji g. Pavel Bolha, ki je po opravih v domovini, se vrne v Essen v torek 5. decembra

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vršil vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne računes. Belgija: št. 3064-64 — Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija, št. 1458-66 Ned Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Zenski vestnik

Vroča voda je zdravilo

Najboljše sredstvo za utrujene in bolne noge je vroča voda, pomešana z majhno količino kisa. Če nisi še poskusila tega sredstva, se boš prepričala pri prvem poizkusu. Vroča kopel si napravi zjutraj in zvečer. Kopel naj traja samo dve minuti.

Vroča kopel za noge pomaga tudi, če te boli glava, pritisk krvi v glavo se porazdeli po telesu in tako poneha glavobol. Le da moraš držati noge v vroči vodi vsaj deset minut, nato pa noge dobro zbrisi in se vsaj za četrto ure vleži, da si nog ne prehladiš.

Znano je, da tudi zobobol poneha, če devaš vroče obkladke na lice. Vroč obkladek naj je tako vroč, kolikor moreš prenesti. Seveda moraš čez obkladke zavezati toplo volneno ruto. Ko se obkladek shladi, ga spet zmenjaj. Ostani pa v tem primeru v topli sobi, da si lica pri tem ne prehladiš.

Če imaš krče v trebuhu ali želodcu, tedaj pokladaj na boleče mesto vroče obkladke. Da pa čim dalje čase obdržiš toplo oblogo, položi čez obkladke topel termofor; če tega nimaš, pa segreto opeko. Povrhu se moraš seveda dobro pokriti. Če se je mokra krpa, ki mora biti večkrat zložena in je zato najboljša platnena brisača, osušila, jo spet namoči in položi na boleče mesto. Obkladke lahko menjaš vsako uro.

Če imaš veliko sala na trebuhu, tedaj si vsak večer, preden ležeš spat, napravi vroč obkladek na trebuh, in čudila se boš, kako bo salo počasi izginilo. To sredstvo je mnogo bolj zdravo in učinkovito, kakor si pa pritrjavati pri jedi. Obkladke si vzemi res, preden greš spat, ker se pri tem telo spoti in se v postelji ne moreš prehladiti.

Ne misli pa, da bo učinek kar čez noč viden že pri dveh ali treh obkladkih. Šele čez mesec dni boš opazila, kako počasi izgubljaš na teži. To je pa tudi edino sredstvo za shujšanje, katero ne škoduje.

Za kuhinjo

Jetrna pasteta. Kilo svinjskih jeter namažaj 24 ur v mrzli vodi. Med tem vodo večkrat izmenjaj. Ko vzameš jetra iz vode, jih obriši, zreži in zmelji na strojčku, nato pa še pretlači skozi sito. K jetrom primešaj eno zribano čebulo, malo popra, malo naribanega muškata oreha, žlico moke, malo soli in deset žlic vroče masti. Vse skupaj dobro zmešaj. V kozo (poldrug liter veliko) položi tenko narezane slanine, na slanino jetrno zmes, razravnaj in po vrhu spet obloži s slanino ter peci v neprevročni pečici eno uro. Pečeno postavi s kozo vred na hladno, in ko se popolnoma shladi, najbolje drugi dan, postavi spet v pečico za nekaj minut, da se odloči od kože, nato zvrni na krožnik, zreži in daj na mizo. Pasteto daš s kruhom in čajem ali pa s solato na mizo. Tudi z majonezo jo lahko serviraš.

Narastek od gnjati. Mešaj, da se zgosti, štiri rumenjake in sedem dek sirovega masla, nato primešaj štiri žlice kisle smetane, žlico naribanega bohinjaškega sira, malo popra, soli, sneg štirih beljakov in 20 dek drobno zrezane kuhane gnjati. Kozo dobro pomazi z mastjo, posuj z drobtinami, noter stresi pripravljeno zmes, razravnaj, po vrhu pa položi košček sirovega masla in potresi z naribanim sirom ter peci približno pol do tri četrti ure. Daš z gobovo omako na mizo.

Dušeno goveje meso. Lep kos (tri četrti kile) vlezanega govejega mesa očisti vseh kož in masti, ga potolci, osoli, popopraj in namaži z gorčico. Na vroči masti prepraži dve drobno zrezani čebuli, na čebulo položi meso in ga hitro opeci po obeh straneh. Nato položi po mesu tenko narezano slanino, od pol limone naribano lupinico, žlico paradižnikove mezge in malo vode. Pokrito duši do mehkega. Ko se je sok pokuhal, potresi po mesu žlico moke, in ko moka porumeni, dodaj četrto litra kisle smetane in čep sladke

paprike. Premešaj in pusti, da še malo povre. Meso zreži na lepe kose, jih zloži v toplo skledo, oblij s sokom in daj z valjanci na mizo.

Svinjsko meso z gobami. Pol kile svinjskega mesa zreži na tenke koščke. Na masti prepraži tri drobno zrezane čebule, dodaj meso, dve pesti jurčkov, osoli in malo popopraj. Po potrebi prilij žlico vode in duši do mehkega. Ko je meso mehko, dodaj še en deciliter kisle smetane, in ko malo povre, daj na mizo. Zraven lahko daš krompir.

Juha od suhega svinjskega mesa. Dva litra juhe, v kateri si kuhala suho svinjsko meso, pristavi z eno zrezano čebulo, malo popra in vso zelenjavo, ki jo daš po navadi v govejo juho. Ko je zelenjava kuhana, juho precedi, in ko spet zavre, zamešaj v juho en deciliter kisle smetane, v kateri si zmešala dve žlici moke. Moko s smetano dobro zmešaj, da ne bo v kepcah. Po okusu juho še malo okisaj in dodaj malo sladke paprike. Ko prevre, je juha gotova. V skledi pa zmešaj en rumenjak in en deciliter kisle smetane in mešaje vlij vrelo juho na rumenjak. Če pa hočeš, lahko zakuhaš v juho tudi rezance. Zelenjavo, ki si jo kuhala v juhi, pa porabi za omako, a je ne soli, ker je od juhe dovolj slana.

RADIO LJUBLJANA

od 3. do 10. decembra

Nedelja, 3. decembra: 8.00: Plošče. 8.15: Samospevi (Drago Burger) ob spremljevanju orgel (prof. Pavel Rančigaj). 9.00: Napovedi, poročila. 9.15: Cimermanov kvartet. 10.00: Verski govor (dr. Gregorij Rožman, škof). 10.15: Prenos cerkvene glasbe iz zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. 11.00: Veseli godci (vmes plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Nedeljski koncert radijskega orkestra. 17.00: Kmetijska ura: Gospodarska navodila in tržna poročila (Ludvik Puš). 17.30: Le veselo po domače (plošče). 18.15: Pevski zbor »Cankar«. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 20.00: Izsejlijski večer. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Iz operetnega sveta (plošče).

Ponedeljek, 4. decembra: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Po naši domovini (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Poročila. 18.00: Zdravstvo mladostne dobe: Bistvo spolnega nagona (dr. Anton Breclj). 18.20: Nekaj pesmic iz operete »Pri naši kočici«. 18.40: Mesečni slovstveni pregled (prof. Franc Vodnik). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 19.50: Več manire — brez zamere (Fran Govekar). 20.00: Prenos iz Zagreba: Večer skladatelja Jakova Gotovca. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: V oddih bo igral radijski orkester.

Torek, 5. decembra: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 11.00: Šolska ura: Kaj pa bo Miklavž prinesel (razgovor otrok bežigradske poskusne šole; vodil bo Miroslav Zor). 12.00: Glasbene slike (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Opoldanski koncert radijskega orkestra. 14.00: Poročila. 16.30: Miklavževanje za otroke: a) Boon: Sveti Miklavž in divji mož. Igra (izvajali bodo člani radijske igralske družine). b) Nastop sv. Miklavža. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Koncert Miklavževih darov (pela bo Nuša Kristanova in igral radijski orkester). 22.00: Napovedi in poročila. 22.15: Miklavž govori odraslim.

Sreda, 6. decembra: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Veselje otrok (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Rapsodije in fantazije (plošče). 14.00: Poročila. 18.00: Mladinska ura: a) Razvoj našega Aerokluba (Janko Colnar). b)

Mladim naravoslovcem (Miroslav Zor). 18.40: Kmet, izobrazba in šola, II. del (dr. Vinko Brumen). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 19.50: Uvod v prenos. 20.00: Prenos iz ljubljanske opere (v I. odmoru glasbeno predavanje Vilka Ukmarja, v II. odmoru napovedi, poročila).

Četrtek, 7. decembra: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Pesnice iz naših krajev (plošče). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Šramel »Štirje fantje«. 14.00: Poročila. 18.00: Pester spored radijskega orkestra. 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarič). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 19.50: Deset minut zabave. 20.00: Samospevi (Ivan Rueh) ob spremljevanju klavirja (prof. Pavel Šivic). 20.45: Reproduciran koncert simfončne glasbe. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: V oddih bo igral radijski orkester.

Petek, 8. decembra: 9.00: Jutrnji pozdrav. 9.05: Poročila, napovedi. 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve. 10.30: Verski govor (ravnatelj Jože Jagodica). 10.50: Praznični koncert (sodelovali bodo Mila Kogejeva, Ksenija Vidaličeva in radijski orkester). 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Godalni kvartet (Ornikova, Martin Ivančič in Šedlbauer). 14.00: Nastop otrok (vodila bo Slavica Vencajzova). 17.00: Kmetijska ura: Kdaj je treba živali operirati (dr. Koren). 17.30: Za dobro voljo bo igral radijski orkester. 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 20.00: Vijolinjski koncert (prof. Jan Šlais, pri klavirju Ruža Šlaisova). 20.45: Godalni kvintet (plošče). 21.20: Samospevi (Štefka Korenčanova) ob spremljevanju citer. 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Radijski orkester.

Sobota, 9. decembra: 7.00: Jutrnji pozdrav. 7.05: Napovedi, poročila. 7.15: Pisan venček veselih zvokov (plošče). 12.00: Plošča za ploščo. 12.30: Poročila, objave. 13.00: Napovedi. 13.02: Plošča za ploščo. 14.00: Poročila. 17.00: Otroška ura: a) Racko in Lija (dr. Magajna). b) Kramljanje (Komanova). 17.50: Pregled sporeda. 18.00: Radijski orkester. 18.40: Delovni tabor visokošolk v Halozah (Mira Ružičeva). 19.00: Napovedi, poročila. 19.20: Nacionalna ura. 19.40: Objave. 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar). 20.30: »Dolga je rajža — čez ulico« (pisan večer). 22.00: Napovedi, poročila. 22.15: Radijski orkester.

Za smeh in kratek čas

IZ DEKLIŠKE ŠOLE

Nada: »Danes smo volile v razredu kraljice lepote.«

Vera: »Katera je pa zmagala?«

Nada: »Nobena. Vsaka je dobila samo en glas.«

SKODA

Zena: »Pomisli mož, najina hči se je danes prvič sprla s svojim možem. V spomin na ta dan je zasadila jablano.«

Mož: »Škoda, da tudi midva nisva delala tega. Imela bi že velikanski sadni vrt.«

V RAZBURJENOSTI

Policijski uradnik: »Zakaj ste stražniku navedli napačno ime?«

Potepuh: »Gospod, tako sem bil razburjen, da samega sebe nisem več poznal.«

MALI OGLASI

Naslovi inserentov oglasov s šiframi ostanejo strogo tajni.

900 DIN MESEČNO

lahko vsakdo zasluži. Pošljite znamko za odgovor. Jos. Batič, Ljubljana 7.

PLETARSKI STROJ

za vitre, kolje in obla. Kovaški meh ter štiri velike harmonije poceni proda Anton Dornič, Radovljica.

CEPLJENO TRSJE

sadno drevje, divjake, nudi Žiher Franjo, Zamušani, p. Sv. Marjeta, Moškanjci. Zahtevajte cenik!

POPOLNOMA ZASTONJ

dobite začetek velikega ljubezenskega romana »Ljubezen španskega častnika«, če še danes pišete upravi »Družinskega tednika« Ljubljana, Miklošičeva 18.

VINOGRADNO POSESTVO,

manjše, na lepem položaju, tudi samo z vinogradom in dobro grajeno zidnico, kupim takoj — Ponudbe na ogl. odd. »Domovine« pod »Manjši vinograd«.

DVODRUŽINSKO VISOKO PRITLIČNO HIŠO,

5 minut od tovarne Teksta Tezno, Maistrova ulica, ugodno prodaja Ranfl.

POZOR MIZARJI!

Zaloga vezanih plošč in furnirjev po tovarniških cenah s posebnim popustom pri »Obnovi«, F. Novak, Jurčičeva 6, Maribor.

SAMO Din 98.—

- 63719 Po ceni in dobra zapetna ura Shock Proof, lepo kromirano ohišje s svetlečimi številkami in kazalci Din 98.—
 63796 Ista z anker kolesjem na kamne tekoča s sekundnim kazalcem Din 185.—
 63710 Ista s prima anker kolesjem na 15 kamnov s sekundnim kazalcem Din 260.—

Zahtevajte cenik zastoj in poštne prosto.

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Lastna protokolirana tovarna ur v švic.

NOV REDILEN RPAŠEK

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z majhnimi stroški zredi svoje prašiče. Zadostuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav.

6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. Mnogo zahvalnih pisem. Prodaja drogerija KANC, Ljubljana, Židovska ul.

MOŠTOVA ESENCA „MOSTIN“

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z majhnimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekl. za 150 litrov din 20.—, po pošti din 35.—, 2 steklenici po pošti din 55.—, 3 steklenice po pošti din 75.—.

Pazite, pravi »Redin« in »Mostin« se dobi samo z gornjo sliko in ga prodaja za kranjski del Slovenije drogerija KANC, Ljubljana, Židovska ul. 1 a. Za štajerski del Slovenije in Prekmurje pa samo drogerija KANC, Maribor, Gosposka ulica 34.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem javljamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila po daljšem potrpežljivo prenašanem trpljenju nadvse ljubeča mamica, skrbna in zvesta soproga, gospa

ČREMOŠNIK JOSIPINA

žena zdravnika in posestnica stara komaj 38 let. Pogreb se je vršil v sredo 29. t. m. iz hiše žalosti k cerkvi sv. Petra in nato na pokopališče.

GORNJA RADGONA, dne 26. XI. 1939

Užaloščene rodbine
 dr. ČREMOŠNIKA VINKA
 VOLAVŠKA JOSIPA
 in FEKONJE IVANE.

Brati se navadite

pa vam bo vsak prosti čas, ki ga boste preživeli ob knjigi, v srečo, izobrazbo in zabavo. Poleg telesnega odpočitka si boste okrepili tudi duha ter si širili obzorje na najprijetnejši način.

Omogočamo vsem neimovitim slojem nabavo najbolj zanimivih knjig

s tako globokim znižanjem cen, da si jih bo mogel vsakdo nabaviti čim več. Opozarjamo pa, da veljajo znižane cene samo za Miklavžev in božični nakup. Od 1. januarja dalje pa bodo veljale zopet običajne prodajne cene.

Na razpolago so naslednje knjige:

- Veridicus:
Pater Kajetan
roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih. 187 str.
- James Oliver Corwood:
Onkraj pragozda
Roman. 129 str.
- Gustave le Rouge:
Misterija
Roman. 177 str.
- Oevre Richter Frich:
Rdeča megla
Roman. 108 str.
- Rene la Bruyere:
Hektorjev meč
Roman. 80 str.
- J. O. Corwood:
Lov za ženo
Roman. 194 str.
- E. G. Seliger — Brat:
Ugrabljeni milijoni
Roman ameriškega Jugoslovca. 291 str.
- Philips Oppenheim:
Milijonar brez denarja
Roman. 92 str.
- Zane Grey:
Železna cesta
Roman. 219 str.
- Stanley Weyman:
Rdeča kokarda
Roman iz velike revolucije. 288 str.
- Sinclair — Gluck:
Zlati panter
Roman.
- Marcell Priollet:
Seržant Diavolo
Roman. 344 str.
- Emerson Hough:
Možje
Roman. 210 str.
- Donald Keynohoe:
Gusar v oblakih
Letalski roman. 130 str.
- Artur Bernede:
Belfegor
Pustolovski roman.
- Staroslav:
Gostilne v stari Ljubljani
- Mellk:
Do Bitolja in Ohrida

Upravništvu „JUTRA“ v Ljubljani

Podpisani naročam sledeče knjige:
(navedite samo številke knjig)

Vam obenem nakažem po poštni položnici, na poštni ček. račun v Ljubljani, št. 17749. Knjige pošljite na naslov:

GLOBOKO ZNIŽANE CENE SO NASLEDNJE:

Posamezna broširana knjiga
din 10.—

Skupina 5 knjig po poljubni izbi
din 30.—

Skupina 10 knjig po poljubni izbi
din 50.—

NAPISAL MIRKO BEODNIK

Srce v okovih

ROMAN

56

»Janez!«
Šele ta klic je Janeza obudil. Stekel mu je naproti.

»Branko! Ti si živ?«
Od prekipevajočega veselja se mu je trgal glas. Koliko mu je še hotel povedati, toda beseda mu ni hotela iz ust. Ustavila se je na ustnicah in se izgubila v nerazumljivem jecanju, da se je Branko nehote nasmehnil.

»Tak si se me prestrašil?« je vzkliknil.
»Za mrtvega ste me imeli, kaj?«
Janez ga je prijel za roko in ga kar s silo odvedel proti hiši.

»Nadja, Nadja!« je zaklical. »Branko se je vrnil!«

Predeh je še dogovoril, je že Branko zagledal Nadjo, ki je prihitela iz hiše in zastrmela vanj, kakor bi gledala človeka, ki je vstal od mrtvih. Njeno lice je bilo blede, potem ga je nenadoma zalil val krvi in v njenih očeh je zagledal solze sreče.

»Vi, vi?«
»Da, jaz! Zakaj pa ne?« je smeje se odgovoril Branko. »S kožo in kostmi!«

Obotavlja se mu je dala roko, kakor da še zmeraj ne bi bila prepričana, da ga res vidi pred seboj. Potem pa se je nenadoma spomnila:

»In kje je profesor?«
Ni ji odgovoril. Pobesil je glavo in se zagledal v tla.

»Mrtev?« Zamolklo ji je prišla oeseda iz ust.

Prikimal je.
»Preveč nenadoma je prišlo. Nisem mu mogel pomagati. Ko sem prišel do njega, je bila že vsaka pomoč zaman.«

Zvečer je Janez odkril Branku novico, ki ga je pošteno presenetila. Povedal mu je, da sta se z Nadjo odločila, da ne gresta naprej, ampak da ostaneta tu. Šele ko bo že vse mirno in se jima ne bo treba na vsakem koraku bati nevarnosti in napadov, bo Janez prišel pogledat v domovino.

»Prav imaš,« je pritrdil Branko. »Tudi jaz bi na tvojem mestu tako storil. A mene kliče domov.«

»Zora?« je tiho vprašala Nadja.

Prikimal je.
»In kmalu odidem. Moram zvedeti, kaj se je doma zgodilo.«

»Sami mislite iti?«

»Da, sam.«

»Ne, jaz pojdem z vami,« se je takrat oglašil Mitja. »Tu v samotni ne bi strpel. Tak sem. Zmeraj me žene po svetu. Videti ga hočem in spoznati. Če je res tako lep, kakor pravijo.«

»Ne, ni tak,« je žalostno odkimal Branko. »Razočaran boš, ko se ga boš učil spoznavati, kakor so bili vsi.«

»In vendar pojdem.«

»Ne bom tajil, da mi boš dobro došel,« je končal Branko. »Toda če ne bo tako, kakor misliš, nikar ne pozabi, da sem te svaril.«

»Torej me zares vzamete s seboj?« se je razveselil Mitja, kakor bi bil preslišal zadnje Brankove besede.

»Da, prav rad...«

»In kdaj pojdeva?«

»Morda že jutri.«

»Ne, tako hitro pa ne,« se je takrat oglašila Nadja. »Vsaj odpočili bi se pri nas. Takega vas ne pustim od hiše. In še nekaj ne smete pozabiti: deleža na zakladu. Svojega in Mitjevega. Kako ga bosta srečno prenesla skozi sibirski pekel? Ravno danes sem čula, da so se tri dni odtod bojevali. Saj se ne znate napraviti nevidnega.«

»Tisto ne,« se je nasmehnil Branko. »Vidite, na to še mislim nisem. Sodim pa, da bom našel pravo rešitev.«

Malo je pomislil, nato pa je rekel:

»Da, vse nesti s seboj bi bilo nemogoče. Samo toliko bi vzel, kolikor bi lahko nosil pri sebi, ne da bi me oviralo. Že to bi bilo več ko preveč. Med dragimi kamni sem jih videl nekaj, ki so vredni milijone.«

»In kaj mislite z ostalim blagom?«

»Pri vas bi ga pustil.«

»Pri meni?«

»Vam bi ga izročil v shrambo. Vem, da bo varno kakor v mojem lastnem žepu. Saj se menda ni bati napadov?«

»To je ravno, o čemer sem premišljala. Utegne se zgoditi...«

»Potem je težko...«

...Ne. Že vem, kaj napravimo.«
In razložila mu je svoj načrt.

Triindvajseto poglavje

SLOVO

»Jutri pridejo k nam zidarji,« je povedala Nadja. »V kleti bo treba nekaj poravnati. Tako ne bo težko najti prostora, kjer bomo sami ponoči zakopali vaš del, kar ga ne vzamete s seboj.«

»Dobro,« je rekel Branko. Nadjin načrt mu je bil po godu. »Tako bo vsaj varno. Tudi če bi kaj prišlo, se mi ne bi bilo treba bati, da kdo odkrije skrivališče.«

Drugi dan je bil zaradi zidarjev nemir v hiši. Med tem so se zbrali naši prijatelji in v gornjih sobah razdelili med seboj odkrite zaklade.

»Zakaj ni še profesorja med nami?« je vzkliknila Nadja. »Časih se mi zazdi kakor bi na tem zakladu lepila kri. Njegova...«

»Usoda je hotela drugače,« je tiho rekel Branko.

Ko je bila že noč in je ura v grajskem stolpu počasi odbila dvanajsto, so šli iz sobe z dvema velikima železnima blagajnama, kjer sta Branko in Mitja spravila svoja deleža. Nihče jih ni čul. Oprezno so šli po stopnicah in prišli v klet. Tam je Nadja prižgala svečo.

Klet je bila nizka in mračna. V kotu so še dobro videli sledove, ki so jih bili pustili zidarji. Tudi orodje so še dobili tam. Brez posebne težave je Branko izkopal v sveže zazidanih tleh globoko luknjo in položil vanjo železno blagajno, ki je skrivala v sebi vse dragocenosti, kar jih ni mogel vzeti s seboj.

»Tu naj počivajo, dokler se časi ne izpremenijo,« je rekel, ko je z lopato vrvel v jamo prvi kup malte. In potem je izkopal še drugo jamo, kjer so skrili Mitjev del.

Ko je bilo delo opravljeno, so se vrnil v svoje sobe.

Še tri dni je ostal Branko na Nadjinem domu. Čeprav je silil na pot, ga Nadja ni pustila. Šele ta dan se je s težkim srcem odločila, da mu ne bo več branila.

V hlevu je sama izbrala štiri najboljše konje. Hlapci, ki so se jim gostje priljubili in vedeli, da je Branko najboljši prijatelj onega, ki postane v kratkem njihov gospodar, so poskrbeli za vse, kar bi potrebovala na potu. Orožja sta imela Branko in Mitja dovolj in boljše je bilo kakor bi ga mogla na gradiču dobiti. Za vsak slučaj sta jima dala še Nadja in Janez svoja revolverja, ki sta se v nevarnostih že tolikokrat izkazala.

In tako je prišel trenutek, ko je bilo treba iti na pot. Branko je izbral dragocenosti, ki jih je bil hotel vzeti s seboj, same drage kamne. Najlepše je dal v majhno vrečko, ki si jo je obesil okrog vratu, ostale dragulje pa je imel všite v obleki. Mitja je napravil prav tako. Ko sta bila z delom gotova, sta šla na dvorišče, kjer sta ju Janez in Nadja že čakala.

Tedaj se je Nadja nečesa spomnila.

»Ali imate kaj denarja s seboj?« je vprašala.

»Denarja?« je Branko pomislil. »E, bolj malo ga bo.«

»Kaj mislite plačevati z demanti? Tako ne bosta daleč prišla. Prvi, ki bo to opazil, vaju bo poskusil oropati. Čakajta,« je rekla in odhitela v hišo.

Vrnila se je s šopom bankovcev in vrečico zlatnikov.

»Tole vzemita s seboj. Ni samo ruski denar. Tudi drugega je nekaj vmes.«

»In kaj ostane vama?«

»Oh, saj taki reveži tudi nismo.«

»In kako vama povrnemo.«

»Saj sta pri naju dosti zastavila,« se je Nadja zasmejala in odmahnila z roko, češ, o tem ni vredno govoriti.

»Midva vaju spremiva,« je dejal Janez in trenutek nato je že hlapec Aljoša pripeljal dva lepa konja.

Branko in Mitja sta se še poslovila od starega oskrbnika in vseh domačih, nato pa so vsi skočili na konje in oddirjali.

Za prvim ovinkom jim je graščina izgnila za drevjem.

Pot se je vila po samotnih gozdovih. Spredaj je jezdila Nadja, za njo pa v gručici Janez, Mitja in Branko.

Branku je bilo videti, da se bo težko ločil od njiju, ki sta mu bila prijatelja, več kakor prijatelja toliko let. S težavo je premagoval svoje občutke. Toda hotel je biti mož.

Tako so jezdili več ur in oba sta se bala trenutka, ko se Nadja ustavi. In ta trenutek je prišel, le prehitro...

Nadja je skočila s konja.

»Zdaj vama pokažem pot,« je rekla s pridruženim glasom. »Saj imate zemljevid s seboj?«

»Imava ga,« je odvrnil Branko z glasom, ki je vkljub zatajevanju drhtel.

»Najprej morata jezdit tam čez hrib, da prideta v dolino, ki se vleče kakor kača proti severovzhodu. Dalje bosta že vedela. Pazita, da ne zavijeta preveč proti jugu, kajti tam se vrše boji. Rdeči razbijajo poslednje ostanke upornih čet.«

»Čas hiti,« je tedaj povzel Janez, da zakrije neno zadrego. »Iti bo treba, če hočeš še pred nočjo priti v dolino. Ko bi vedel, kako težko sem ti te besede rekel,« je pristavil. »In če prideš domov, pojdi k mojim in jim povej, da sem živ in srečen.«

Z desnico se je oklenil Nadje okoli pasu.

»In povej jim, da pride čas, ko se vrnem. Morda kmalu. In tole jim daj,« je rekel.

Vzel je iz žepa debelo pismo in majhen zavojček.

»Pismo in v vrečici je nekaj draguljev,« mu je povedal. Morda bodo to ali ono potrebovali. In če bodo v sili, jim pomagaj, prosim te.«

»Brez skrbi bodi, Janez. Dobro vem, kaj sem ti dolžan. Rešil si me smrti, ne samo enkrat.«

»Ne govoriva o tem,« je odmahnil Janez. »Pustiva spomine, so že davno pozabljeni. Tudi jaz sem pri tebi dosti na dolgu.«

Solze so ga dušile. Brez besed se je poslovil še od Mitje. Položil mu je roko na ramo in šele čez dolgo izdaval:

»Dober fant si bil.«

»Junak,« je pristavila Nadja in mu dala roko.

Nadja molči. Gleda Mitjo, ki se ne ve kam dejati, gleda Janeza, ki sloni ob konju in ne ve kaj bi rekel. Komaj zadržuje solze, siromak. Morda mu je žal, da ji je obljubil, da ostane tu, ko pojde on, Branko, naprej proti domu, proti nevarnostim in neznanim bodočnostim.

Šele v tem trenutku vedo vsi, kako blizu so si bili in kako daleč bodo že prihodnji trenutek.

Branko je zdaj sam. Mitja in Janez še zmeraj govorita. Morda o poti. Drugega nihče med njimi ne spregovori več. Ne more.

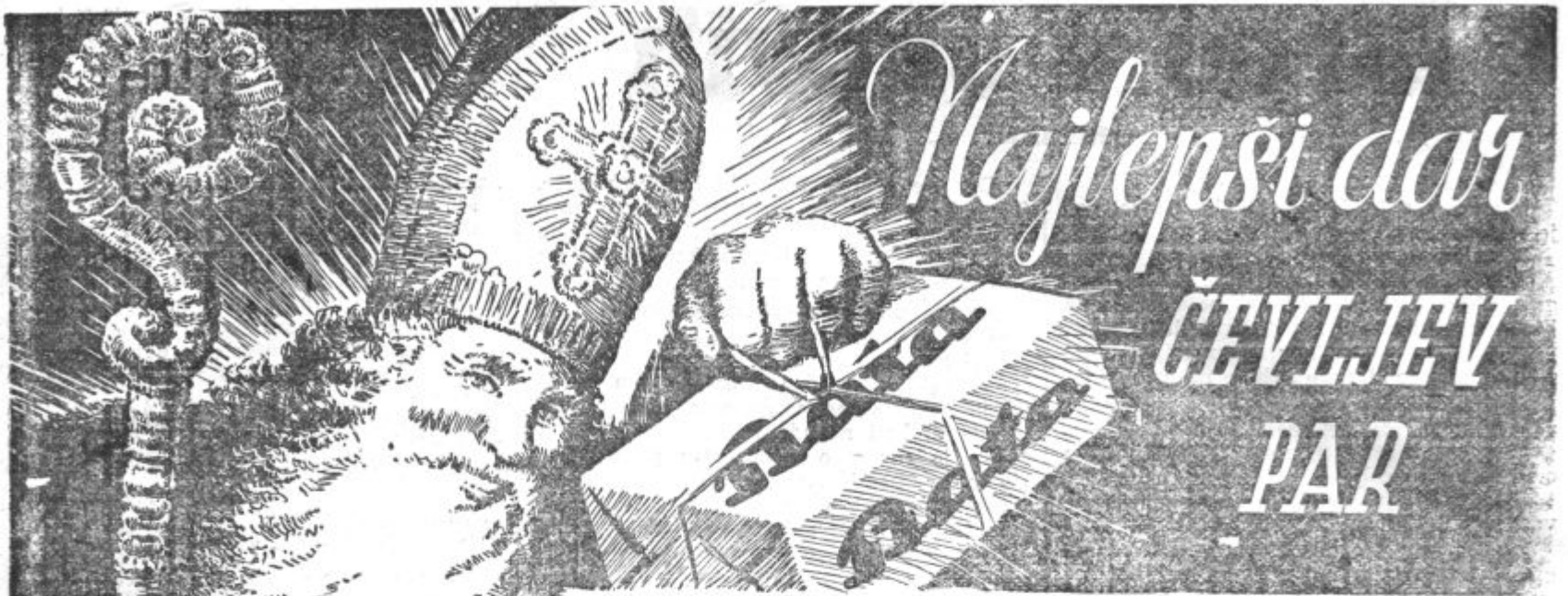
In potem stopi Nadja k njemu, k Branku.

»Branko, zdaj odhajate...«

»Odhajam, Nadja, odhajam...«

»Sama naju puščate tu...«

»Sama...«
Mrzlično ponavlja Nadjine besede, drugo za drugo. Lastnih ne more izreči. Dalje

Najlepši dar

ČEVLJEV PAR

19

2560—56
Za male otroke visoki čevljički z zavezo iz filca, okrašeni s svilenim robo.

29

5561—55
Topli čevljički za otroke iz rdečega ali modrega filca, okrašeni z belo mazo.

29

7252
Visoke domače copate za otroke, izdelane iz toplega volnenega dubla s filcastimi vmesnimi podplati in usnjenimi podplati.

69

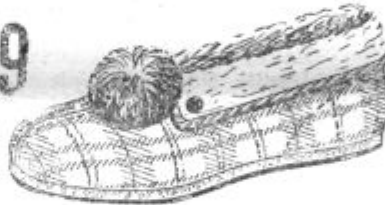
6963—6964
Oglejte si čevlje za nemirne dečke! Izdelani so iz boksa z usnjenimi podplati in petami.

59

5451—5452
Ti dražestni čevljički iz mehkega usnja s toplo podlogo bodo našli otrokovim nožicam udobnost in toploto.

39

7022
Kupite te tople in udobne copate iz filca. Imeli boste vedno suhe noge in obvarovali se boste prehlada.

49

7855
Moderne ženske gatose iz lakirane gume s srednjo peto. Zapenjajo se zelo lahko s patentnim gumbom.

99

260
Posebno udobni čevlji iz finega boksa, nad nartem okrašeni z okusnim jezikom. Prilegajo se dobro na vsak kostum.

69

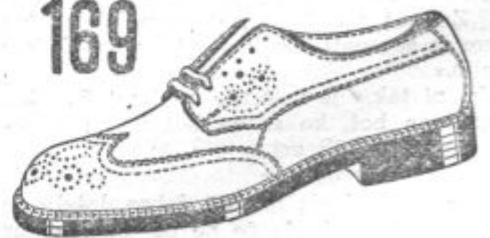
71
Gumjeni ženski čevlji za dež s toplo flanelasto podlogo in srednjimi petami. Okrašeni z...

129

22
Moderni ženski čevlji iz usnja, kombinirani s suknom in okrašeni s krznom. Imajo usnjene podplate in usnjene pete.

169

9800—9801
Moderni moški, bogato okrašeni čevlji iz črnega ali rjavega boksa, derbi fazona z usnjenimi na okvir pritisnimi podplati in s širokimi usnjenimi petami.

Bata